

Inleiding

Hierbij ligt het pedagogisch beleidsplan van kinderdagverblijf De Blauwe Ballon. Met dit pedagogisch beleidsplan wordt inzichtelijk gemaakt op welke wijze kinderdagverblijf De Blauwe Ballon vorm geeft aan het bieden van verantwoorde kinderopvang.

Wij bieden opvang aan kinderen in de leeftijd van 12 weken tot 4 jaar. Dit beleidsplan geeft ons en onze medewerkers richting, inspiratie en houvast bij het pedagogisch handelen in de groepen. Het is een middel om de dagelijkse gang van zaken te toetsen en waar nodig bij te stellen om te komen tot een optimale kwaliteit van kinderopvang.

Voor ons belangrijk waardoor het een plek creëert waar kinderen graag verblijven.

Voor De Blauwe Ballon betekent kinderopvang een bijdrage leveren aan de opvoeding, verzorging en begeleiding van kinderen wanneer hun ouder(s) er even niet zijn.

Het kind staat centraal en wordt de zorg aangepast aan de specifieke behoefte van het kind. U mag erop vertrouwen dat wij goed voor uw kind zullen zorgen. Dat vertrouwen nemen wij heel serieus. Uw kind komt bij ons in een liefdevolle, veilige en stimulerende omgeving met verantwoorde opvoeding. U kunt rekenen op een vertrouwde opvoeder, die inspeelt op de behoefte van de kinderen tijdens uw afwezigheid. Uw kind kan zich onbekommerd ontwikkelen samen met leeftijdsgenootjes. Hoe wij dat doen, kunt u in dit document lezen. Hierin staan onze uitgangspunten in de dagelijkse omgang met kinderen. Ook laten wij zien wat u van ons mag verwachten en welke opvoedingsdoelen wij nastreven.

Kinderdagverblijf De Blauwe Ballon is opgericht door Anne van den Dongen in 1996.

Door de kleinschalige opzet zijn wij als team sterk betrokken bij de kinderen en hun ouders. Is er ruimte voor persoonlijke aandacht. Aandacht aan de kinderen zodat zij zich op hun eigen tempo in een veilige omgeving kunnen ontwikkelen, aandacht voor ouders (verzorgers) zodat zij bevestigd krijgen dat hun kinderen in goede handen zijn en zij met een gerust hart kunnen richten op hun werk of studie.

Inhoudsopgave

Inleiding.....	1
Hoofdstuk 1: De Blauwe Ballon.....	3
1.1 De Blauwe Ballon.....	3
1.2 Visie.....	5
Hoofdstuk 2: Ontwikkeling op eigen wijze en tempo in een optimale leeromgeving.....	6
2.1 Veilig en vertrouwd (Emotionele veiligheid).....	6
2.1.4 Praten en uitleggen.....	6
2.1.2 Sensitieve responsiviteit.....	8
2.1.3 Respect voor de autonomie.....	10
2.1.1 Structuur en grenzen stellen.....	12
2.1.5 Mentorschap en vaste gezichten.....	13
2.1.6 Wennen.....	15
2.2 Spelen is leren (persoonlijke ontwikkeling).....	17
2.2.1 Motorische vaardigheden.....	17
2.2.2 Creatieve vaardigheden.....	20
2.2.3 Cognitieve vaardigheden.....	22
2.2.4 Taalvaardigheden.....	24
2.2.5 Activiteiten en wijze van ontwikkelen.....	26
2.2.6 Ontwikkelingsstimulering	28
2.3 Ik, jij, wij samen (sociale ontwikkeling).....	29
2.3.1 Samenspel.....	29
2.3.2 Conflicten in het samenspel.....	32
2.3.3 Interactie kinderen onderling stimuleren.....	32
2.4 Jong geleerd (waarden en normen).....	34
2.5 Waarnemen van de ontwikkeling.....	35
2.5.1 Observeren en oudergesprekken.....	35
2.5.2 Overdracht naar school.....	38
2.5.3 Omgang met bijzonderheden in de ontwikkeling.....	39
Hoofdstuk 3: De Blauwe Ballon informatie voor ouder en kind.....	41
3.1 Stamgroepen.....	41
3.1.2 Verlaten van de stamgroep.....	42
3.1.3 Samenvoegen.....	44
3.1 Dagindeling.....	46
3.2.1 Dagindeling.....	46
3.2.2 Slaapbeleid.....	47
3.3 Diensten, extra dagen en ruildagen.....	48
3.3.1 Extra dagen.....	48
3.3.2 Ruildagen.....	48
3.4 Openingstijden en sluitingsdagen.....	49
3.5 Oudercommissie.....	49
3.6 Klachten.....	49
Hoofdstuk 4: wet kinderopvang.....	51
4.1 Drie uren regeling.....	51
4.2 Inzet stagiaires en vrijwilligers.....	52
4.2.1 Stagiaires.....	52
4.3 Personeel en ondersteuning andere volwassenen.....	56
4.3.1 Pedagogische medewerkers.....	56
4.3.2 Pedagogische beleidsmedewerker & coach.....	56
4.3.4 Leidinggevende.....	56
4.4 Beroepskracht kind ratio.....	57
4.5 Beleid veiligheid en gezondheid.....	57
4.5.1 Vier ogen principe.....	58
4.5.2 Achterwacht regeling.....	58
4.5.3 Meldcode kindermishandeling.....	58

Hoofdstuk 1: Kinderdagverblijf De Blauwe Ballon

1.1 De Blauwe Ballon

Onze visie op kinderopvang

Binnen een kinderopvang organisatie vinden wij het belangrijk dat er een pedagogisch klimaat heerst waar ruimte is voor zowel groepsopvoeding als individuele ontplooiing. Buiten de dagelijkse verzorging hechten wij er veel waarde aan dat de omgeving een stimulans biedt voor de kinderen om zich zowel lichamelijk als sociaal- emotioneel, creatief, taalvaardig en cognitief te ontwikkelen.

Hiermee spelen we in op de natuurlijke drang van kinderen om zich te ontwikkelen. Elk kind ontwikkelt zich op zijn eigen wijze, in zijn eigen tempo en vooral naar eigen behoeften. Om zich optimaal te kunnen ontwikkelen vinden wij het dan ook erg belangrijk een kind vooral (zelf)vertrouwen en veiligheid te kunnen bieden. Daarnaast vinden wij het van groot belang dat uw kind bij ons op het kinderdagverblijf de eerste stappen binnen de sociale ontwikkeling kan maken. In het kinderdagverblijf ontmoeten kinderen anderen kinderen in groepsverband. Ze leren hier onder meer samen te spelen, te eten en te slapen. Door het omgaan met andere kinderen leren kinderen de uitwerking van hun gedrag op anderen kennen. Mede hierdoor krijgen kinderen inzicht in hun eigen gevoelens en zien ze meerdere reactiemogelijkheden. Zo leren kinderen al vroeg de betekenis van delen, helpen, rekening houden met de ander, omgaan met conflicten en opkomen voor jezelf.

Contact en communicatie

Door contact met een kind te maken en regelmatig met en tegen het kind te praten ontstaat er een band. Uit onderzoek is gebleken dat dit ook een positieve invloed heeft op de taalontwikkeling en het algehele welbevinden van het kind, kinderen voelen zich veiliger.

Bij De Blauwe Ballon zien wij contact en een goede band met het kind als belangrijke voorwaarde om tot ontwikkelen te komen. Doordat wij werken met een klein en hecht team hoeven de kinderen zich aan niet te veel pedagogisch medewerkers te hechten. Daarnaast geven de pedagogisch medewerkers kinderen die nieuw zijn alle tijd en ruimte om te wennen aan zijn/haar nieuwe omgeving. Hierbij zien wij het als onze taak om het kind een veilig gevoel te geven. Dit doen wij onder andere door veel te benoemen wat wij doen, wat het kind doet en wat er gebeurt. Wij geloven erin dat kinderen op deze manier de wereld om zich heen beter leren begrijpen. Ten tweede draagt dit bij aan het gevoel van voorspelbaarheid voor het kind. *‘Daar komt de washand aan! Ik ga even je gezicht schoonmaken daarna gaan we lekker spelen.’* Geeft een kind een heel ander gevoel dan als hij zomaar een washand in zijn gezicht krijgt. Daarnaast zien wij communicatie met ouders ook als een grote meerwaarde. We vinden het belangrijk om elk gezin dat hun kind bij ons brengt echt te kennen. Hierdoor weten wij ook hoe wij het kind het beste in zijn/haar behoeften kunnen voorzien.

Uitdagende en veilige omgeving

Bij kinderopvang De Blauwe Ballon zien wij de omgeving als belangrijk hulpmiddel waar kinderen door tot ontwikkelen kunnen komen. Wij vertrouwen op de zelfstandigheid en het eigen kunnen van het kind. Door de omgeving op de juiste manier in te richten kunnen kinderen zelfstandig tot ontdekken en ontwikkeling komen. Zo hebben wij voor verschillende ontwikkelingsniveaus en gebieden speel materiaal. De groep is ingedeeld in verschillende hoeken waar de kinderen zelf afgebakend kunnen spelen. Het meeste speelmateriaal staat op kind hoogte zodat kinderen dit zelf kunnen pakken. Gedurende de dag observeren de pedagogisch medewerkers regelmatig hoe de kinderen aan het spelen zijn en wat zij hier wellicht nog in nodig hebben.

Ruimte voor de eigen ontwikkeling van het kind

Wij zien het als onze taak om kinderen de ruimte te geven om zelf op ontdekking te gaan. De pedagogisch medewerkers bij De Blauwe Ballon zien ieder kind als individu en zijn nieuwsgierig naar de interesses en behoeften van elk kind. In het dagelijks handelen uit zich dit erin dat de pedagogisch medewerkers flexibel zijn in hun activiteitsaanbod. Merken zij bijvoorbeeld dat kinderen behoefte hebben aan bewegen terwijl de pedagogisch medewerker had bedacht om een paddenstoel te gaan knutselen, dan zal de pedagogisch medewerker met de kinderen naar buiten gaan. Buiten kunnen dan misschien paddenstoelen gezocht of getekend worden met stoepkrijt. Wij geloven dat door het volgen van de eigen interesse en behoefte van het kind een kind veel meer kan leren en ook veel meer motivatie hiertoe heeft.

Missie

Wij zien het als onze missie dat kinderen zich prettig voelen en de mogelijkheid krijgen om zich optimaal te ontwikkelen. Alle kinderen die kinderdagverblijf De Blauwe Ballon bezoeken voelen zich veilig en geborgen waardoor zij zich vrij en ongedwongen kunnen ontwikkelen.

Wij streven ernaar dat ouders hun kind met een gerust hart bij ons achter kunnen laten doordat wij een professionele en vertrouwde kinderopvang bieden. Dit doen wij door veel aandacht te besteden aan het leren kennen van ouders en kinderen om zo op een zo goed mogelijke manier te kunnen inspelen op de behoefte van elk kind. Deze rust is ook terug te zien in de omgeving van kinderdagverblijf de Blauwe Ballon. Er wordt veel aandacht besteed aan de inrichting en aankleding van de groepsruimtes om zo een rustige en huiselijke sfeer te creëren.

Visie

Bij kinderdagverblijf De Blauwe Ballon vinden wij dat elk kind uniek is en de kans moet krijgen om zich op eigen wijze en in eigen tempo te ontwikkelen, dat is iedere dag ons doel. Het opvoed proces is erop gericht om het kind zelf tot bloei te laten komen waarbij de pedagogisch medewerker een voorwaarde scheppende rol heeft.

Per kind kijken wat het kind nodig heeft op eigen behoefte. Wij zien opvoeding als een gezamenlijk proces waarbij het van groot belang is voor ons dan ook een open communicatie en goed contact met ouders. Op deze manier hopen wij zo goed mogelijk in te kunnen spelen op de behoeften van het kind. Daarin zijn de pedagogisch medewerkers flexibel en helpen de pedagogisch medewerkers elkaar ook door elkaar hierin te ondersteunen.

We respecteren kinderen als mensen met unieke eigenschappen en mogelijkheden. We benaderen kinderen met respect door hun eigenheid te accepteren en in te spelen op hun interesses, emoties en behoeften. Het kind bepaalt mee of we begeleiden, stimuleren of juist wat afstand houden. Elke keer opnieuw, omdat elk kind uniek is. Een open, heldere en eerlijke communicatie met het kind en met de ouders ondersteunt ons daarbij.

Door volwassenen respectvol met de omringende wereld om te zien gaan leert het kind zijn eerbied voor de omgeving te ontwikkelen. Het 'in de eigen waarde laten' van mensen, dieren, planten en dingen kan hierdoor dagelijks geoefend worden. Er doen zich steeds weer gelegenheden voor waarnaar met verwondering, eerbied en aandacht gekeken kan worden. De volwassene, die op deze wijze in het leven staat, kan zich dankbaar voelen voor dat wat het leven te bieden heeft. Dit gevoel wordt door het kind ervaren. Er ontstaat een innerlijk gevoel voor dankbaarheid.

1.2 Visie

Bij De Blauwe Ballon kunnen kinderen zich ontwikkeling op eigen wijze en in eigen tempo. Kinderdagverblijf De Blauwe Ballon zorgt voor een emotioneel veilige omgeving waar kinderen worden geprikkeld in de ontwikkeling en sociale competentie ten einde doel de kinderen de kans te geven zich zo optimaal mogelijk te ontwikkelen.

Daarnaast biedt het kinderdagverblijf een verantwoord beleid van voeding, veiligheid en gezondheid en omgangsrichtlijnen in de vorm van een gedragscode voor De Blauwe Ballon.

Hoofdstuk 2: Ontwikkeling op eigen wijze en eigen tempo binnen een optimale leeromgeving

2.1 Veilig en vertrouwd (emotionele veiligheid)

Elk kind wil zich ontwikkelen. Daarbij is het belangrijk dat het zich fijn en thuis voelt op het kinderdagverblijf. Vanuit deze emotionele veiligheid zullen kinderen de uitdaging aangaan om te experimenteren, nieuwe ervaringen op te doen en zich zo spelenderwijs te ontwikkelen. Kinderen kunnen daarbij rekenen op de pedagogische medewerkers die er altijd zijn als veilig en vertrouwd baken, voor een duwtje in de rug, een knuffel om te laten weten hoe trots dat we op ze zijn en om ze op te vangen als het even niet lukt.

Bij kinderdagverblijf De Blauwe Ballon dragen wij bij aan de emotionele veiligheid van kinderen door het aanbieden van structuur en voorspelbaarheid, gebruik te maken van mentorschap en kinderen de gelegenheid te geven om te kunnen wennen middels een wen schema.

Daarnaast benaderen de pedagogisch medewerkers de kinderen vanuit zes interactievaardigheden: sensitieve responsiviteit, respect voor de autonomie, praten en uitleggen, structuur en grenzen stellen, ontwikkelingsstimulering en het begeleiden van interacties. Deze vaardigheden hebben een grote invloed op de ontwikkeling en het welbevinden van kinderen en zijn daarom van groot belang. Allereerst zullen de eerste 5 interactievaardigheden beschreven worden. De interactievaardigheden, ‘het begeleiden van interacties’ en ‘ontwikkelingsstimulering’ zijn terug te vinden in de hoofdstukken ‘persoonlijke ontwikkeling’ en ‘sociale ontwikkeling’.

2.1.4 Praten en uitleggen

De pedagogisch medewerkers communiceren voortdurend met de kinderen waarin zij hen voorzien van uitleg en het handelen van zowel henzelf als dat van de kinderen benoemen. Op deze manier worden de omgeving en gebeurtenissen die zich hierin afspelen voorspelbaar voor de kinderen. Zoals in onze visie beschreven hechten wij grote waarde aan de communicatie met de kinderen. De interactievaardigheid: Praten en uitleggen is hierbij van groot belang. In deze paragraaf zal worden beschreven hoe wij hier vorm aan geven in de praktijk.

- De pedagogisch medewerker benoemt zoveel mogelijk haar handelingen aan de kinderen. Zij vertelt de kinderen wat zij doet maar geeft ook vooraf aan wanneer zij iets van plan is om te gaan doen. Indien de situatie het toelaat wacht zij eerst de reactie van het kind af. Dit kunnen kleine verklaringen zijn zoals; *‘ik ga even fruit snijden’* tot verklaringen die iets zeggen waarom kinderen iets moeten doen zoals; *‘wij gaan met zijn allen opruimen zodat we daarna aan tafel fruit kunnen eten’*. Dit doen wij bij baby’s en peuters.
- De pedagogisch medewerker reageert op de contactinitiatieven van kinderen en gaat hierop in door een gesprek met het kind aan te gaan. *“Noa (6 maanden) ligt rustig te spelen op het kleed, de pedagogisch medewerker loopt langs en Nog kijkt op en lacht, de pedagogisch medewerker reageert hier*

op 'ben jij lekker aan het spelen Noa? Ik loop even naar de kast om de blokken te pakken'."

- De pedagogisch medewerkers luisteren oprecht naar de kinderen, zij laten zien dat ze de kinderen hebben gehoord door non-verbale en verbale communicatie en komen altijd met een reactie, door bijvoorbeeld door te vragen, antwoord te geven op een vraag of het verhaal samen te vatten. Kortom de pedagogisch medewerkers voeren echten gesprekken met kinderen. "Ik was gister naar de tandarts" vertelt Liv, dat was vast spannend, wat heeft de tandarts gedaan?" vraagt de pedagogisch medewerker door, "we gingen mijn tandjes tellen", Kun je ons laten zien hoe je dat deed?" vraagt de pedagogisch medewerker, "misschien kunnen wij dat van jou leren?". En terwijl Liv voordoet hoe zij haar tanden telt, kijkt de pedagogisch medewerker geïnteresseerd, knikt af en toe en neemt een luisterhouding aan om Liv zo de ruimte te geven door te vertellen"
- De pedagogisch medewerker stemt inhoud en taal af op de interesse en het ontwikkelingsniveau van het kind. *Als er een brandweerauto voorbij rijdt en de kinderen raken enthousiast dan gaat de pedagogisch medewerker hierop in afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de kinderen. 'Wauw wat reed daar voorbij?' Wat voor geluid maakte de brandweerauto?'*
- Als de pedagogisch medewerker in gesprek is geweest met het kind of een contactmoment heeft gehad dan sluit zij deze altijd af. Dit doet zij door dit bijvoorbeeld te benoemen. Hierdoor is het duidelijk voor het kind waar hij aan toe is en vergroot dit het gevoel van veiligheid en vertrouwen.
- De pedagogisch medewerker moedigt het kind aan om gedachtes, ideeën en gevoelens te verwoorden. Daarnaast helpt de pedagogisch medewerker de kinderen om hun verhaal te vertellen. Hierbij heeft zij oog voor de taalontwikkeling.
- De pedagogisch medewerker maakt gebruik van haar communicatieve vaardigheden waardoor er succesvol gecommuniceerd kan worden. Er worden regelmatig alledaagse gesprekjes met de kinderen gevoerd bijvoorbeeld tijdens het eten.
- De pedagogisch medewerkers stellen naast gesloten ook open vragen aan de kinderen. *'Hoe zullen we de toren bouwen?'* of *'Wat heb je in het weekend gedaan?'*
- De pedagogisch medewerker gebruikt taal op een speelse manier door bijvoorbeeld liedjes te zingen, versjes en rijmpjes voor te lezen en moppen te vertellen.
- Er wordt regelmatig in kleine groepjes gewerkt zoals in de kring. Dit gebeurt altijd kijkend naar de behoefte van de kinderen. Bijvoorbeeld als kinderen de behoefte hebben om te voorgelezen te worden dan geeft de pedagogisch medewerker hier zoveel mogelijk de mogelijkheid toe.
- Als kinderen extra ondersteuning nodig hebben op het gebied van taal dan geeft de pedagogisch medewerker dat. Dit doet zij door extra herhaling, non-verbale ondersteuning, vaste taal bij rituelen en individuele aandacht.

De pedagogisch medewerker creëert een rijke talige omgeving door bijvoorbeeld gebruik te maken van woordkaarten, afbeeldingen, naamstickers op meubels.

2.1.2 Sensitieve responsiviteit

Binnen sensitieve responsiviteit staan liefde en begrip centraal. Met sensitieve responsiviteit bedoelen we dat pedagogisch medewerkers liefde uitstralen, en ondersteunend en begripvol aanwezig zijn als veilige haven voor het kind. Zij hebben oog voor het welzijn van de kinderen en de signalen die zij afgeven, en reageren hier tijdig en op adequate wijze op. Hierdoor voelt het kind zich begrepen, geaccepteerd en veilig. Zoals in onze visie beschreven zien wij het gevoel van veiligheid van een kind als belangrijke voorwaarde om tot ontwikkelen te komen. Hierbij is de interactievaardigheid: ‘Sensitieve responsiviteit’ van grote waarde. Bij kinderdagverblijf De Blauwe Ballon benaderen wij de kinderen vanuit sensitieve responsiviteit op de volgende manieren: Bij kinderdagverblijf De Blauwe Ballon benaderen wij kinderen vanuit sensitieve responsiviteit op de volgende manieren:

- De pedagogisch medewerker maakt oogcontact en wacht de reactie van een kind af voordat ze reageert.
- Tijdens verzorgingsmomenten krijgt het kind de volle aandacht van de pedagogisch medewerker. Hierdoor voelt het kind zich gezien en veilig. De pedagogisch medewerkers geven deze aandacht door te benoemen wat zij doen aan het kind, oogcontact en een open lichaamstaal.
- Pedagogisch medewerkers spreken op een rustige toon met de kinderen en maken hierbij altijd oogcontact en zitten zo nodig op kind hoogte, in gesprek met het kind stelt zij zoveel mogelijk open vragen. Daarnaast laat de pedagogisch medewerker de kinderen merken dat er naar ze geluisterd wordt door zowel verbaal als non-verbaal te reageren op wat het kind zegt. Concreet wordt dit gedaan door in gesprek met het kind door te vragen, het verhaal samen te vatten of iets te herhalen, “ *Dus jij mocht bij opa en oma logeren?* maar ook door te knikken met het hoofd of soms te reageren met een toestemmend geluid. Het uitgangspunt is actief te luisteren om op deze manier het kind te stimuleren vrij te vertellen over zijn belevenissen.
- Pedagogisch medewerkers begroeten elk individueel kind wanneer het binnenkomt en noemt de kinderen regelmatig bij naam. Daarnaast onderneemt de pedagogisch medewerker gedurende de dag diverse contactinitiatieven.
- Pedagogisch medewerkers zijn tijdens vrij spel en activiteiten altijd toegankelijk. Dit uit zich doordat pedagogisch medewerkers altijd contact met alle kinderen van de groep houden, door rustig rond te kijken en zo nodig te reageren op signalen van kinderen “ *Jax (2) is een toren aan het bouwen met houten blokjes, wanneer hij het vijfde blokje er bovenop zet kijkt hij trots om zich heen om te zien of iemand het ziet ‘wauw, wat een hoge toren Jax’ reageert de pedagogisch medewerker hierop.*”

- De pedagogisch medewerker laat een sensitieve lichaamstaal zien door; zoveel mogelijk op kind hoogte te zitten, vriendelijke de groep rond te kijken, te lachen naar kinderen en een open houding aan te nemen.
- Als pedagogisch medewerkers bij de kinderen weglopen, om bijvoorbeeld iets te pakken, dan benoemen zij aan de kinderen wat zij gaan doen alvorens zij van de kinderen / groep weglopen “O, er is geknoeid, ik ga even een doekje halen uit de kast en dan kom ik weer terug”.
- De pedagogisch medewerkers hebben gedurende de hele dag een observerende houding, zij zien elk individueel kind en houden overzicht over de groep. Als een kind een signaal afgeeft, in mimiek, woorden of lichaamshouding reageren zij hierop door met het kind te praten en eventueel emoties te benoemen maar ook door een knuffel of ander lichamelijk contact te bieden als het kind hier behoefte aan heeft. “Lieke (4 maanden) ligt vrolijk te spelen met de babygym,” wat kun jij al goed alles vast pakken Lieke, je maakt er ook mooie geluiden bij’ reageert een pedagogisch medewerker.

Wanneer Lieke haar vrolijke geluiden stoppen en begint te mopperen vraagt de pedagogisch medewerker” Heb je genoeg gespeeld met de babygym Lieke? Ik ga een boekje pakken, dan kan je even lekker op schoot terwijl ik een boekje voorlees”

Er is ruimte om verdrietig of boos te zijn. Wij proberen de kinderen te helpen bij het zelf verwerken van deze gevoelens. Door goed te kijken en te luisteren proberen we zo goed mogelijk aan te sluiten bij wat er bij het kind leeft en dit ook te benoemen, waardoor het kind zich geaccepteerd voelt en zichzelf kan zijn. Bij De Blauwe Ballon proberen wij de emoties van de kinderen zoveel mogelijk te benoemen, dit laten wij bij het kinderdagverblijf in eerste plaats door de kinderen zelf doen. Door de vraag te stellen ; *‘hoe voel je je nu?’*. Indien een kind geen woorden kan geven aan zijn gevoel en / of emotie zal de pedagogisch medewerker dit doen door bijvoorbeeld te zeggen *‘ik zie dat je boos bent, klopt dit?’*, hierdoor leert het kind welke emoties het ervaart, dat deze emotie gevoelt mag worden maar ook hoe het hiermee om kan gaan *‘je bent boos omdat Max jouw auto pakt, zeg maar “stop” tegen Max in plaats van hem te duwen’*. Daarnaast zal de pedagogisch medewerker ook haar eigen emotie en gevoel benoemen als dat nodig is binnen de situatie *‘ik zie dat er bladzijdes uit het boek gescheurd zijn, daar wordt ik verdrietig van want nu kan ik het niet meer voorlezen’*.

- De pedagogisch medewerker geeft regelmatig een concreet compliment aan individuele kinderen, daarbij noemt zij de kinderen bij eigen naam. *‘Wat heb je goed je goed geholpen met opruimen Tygo!’*
- De pedagogisch medewerker benoemt wat ze doet, wat de kinderen doen en wat er om hen heen gebeurd. Op deze manier zorgt de pedagogisch medewerker voor een zekere mate van voorspelbaarheid en laat de kinderen weten dat ze opgemerkt worden en er dus mogen zijn *‘ga maar aan tafel zitten, daar kun je puzzelen, kijk Peter is daar ook al met en moeilijke puzzel bezig en hij heeft hem al bijna klaar’*.
- De pedagogisch medewerker handelt voorspelbaar doordat er gebruikt wordt gemaakt van rituelen. Het dagritme wordt bijvoorbeeld in de ochtend aan de kinderen

verteld. Verder kondigt de pedagogisch medewerker gedurende de dag altijd ruim van tevoren aan wat er gaat gebeuren. *'We gaan over vijf minuten opruimen.'*

- De pedagogisch medewerker ziet de behoefte van het kind, benoemt deze en vraagt aan het kind of dit juist is en reageert hier passend op. Aan de behoeftes van kinderen wordt zoveel mogelijk tegemoet gekomen. *Een kind staat bij de boekenkast. De pedagogisch medewerker zegt: 'Wil je graag een boekje lezen?'*

Op de groep geven pedagogisch medewerkers het kind een knuffel of speen als de situatie daarom vraagt. De knuffel of speen biedt het kind bijvoorbeeld troost bij verdriet of bij het naar bed gaan. De pedagogisch medewerkers maken over het gebruik van de speen en knuffel goede afspraken met ouders/verzorgers.

2.1.3 Respect voor autonomie

Bij De Blauwe Ballon mag elk kind zichzelf zijn, het mag groeien in wie hij is, met zijn eigen karakter, talenten en voorkeuren. Pedagogisch medewerkers hebben oog en oor voor de eigenheid van ieder kind. Zij gaan respectvol en liefdevol om met kinderen en scheppen de voorwaarden waarbinnen elk kind zichzelf kan zijn, zich ontspannen en prettig voelt en zich in zijn eigen tempo kan ontwikkelen. Door kinderen aan te spreken op hun individualiteit en zelfstandigheid, krijgen kinderen de kans om dingen zelfstandig uit te proberen, initiatief te nemen, mee te denken en keuzes te maken. Hierdoor voelen kinderen zich gezien en gehoord als een eigen persoon en ontwikkelen verantwoordelijkheidsgevoel. Bij De Blauwe Ballon tonen wij respect voor de autonomie van de kinderen door:

- De pedagogisch medewerker geeft het kind de ruimte om zijn eigen gang te gaan en zijn eigen keuze te maken. Denk hierbij aan; waar ga ik spelen, aan welke activiteit ga ik meedoen, welk fruit pak ik van het bord etc.
- De pedagogisch medewerkers geven de kinderen de tijd om zelf iets uit te proberen. Ook als het niet direct lukt, de pedagogisch medewerkers stimuleren dan het kind en helpen door middel van praten met en uitleggen aan het kind. *"De pedagogisch medewerker ziet dat Jayda (2) zelf probeert zijn schoen uit te doen, het lukt niet direct en hij trekt hard aan zijn schoen. De pedagogisch medewerker laat haar rustig proberen, na een aantal minuten zegt Jayda 'lukt niet', 'dat is nog best lastig, je eigen schoen uit doen, je bent hard aan het oefenen zie ik, als je eerst je klittenband los maakt gaat het misschien makkelijker' benoemt de pedagogisch medewerker terwijl ze aanwijst waar de klittenband zit."*
- De pedagogisch medewerkers stimuleren de kinderen zoveel mogelijk zelf te doen, denk hierbij bij de jonge kinderen aan zelf aantrekken van de broek of de jas en bij de oudere kinderen zelf hun rits dichtmaken of helpen met de afwas. De kinderen worden ook gestimuleerd om elkaar te helpen mocht iets niet lukken. *'Kayleigh, ik zie dat Stijn zijn sokken niet uitkrijgt, zou jij hem misschien kunnen helpen?'*
- De pedagogisch medewerker ziet kinderen als individuen in de groep.

- De kinderen krijgen keuzemogelijkheden bijvoorbeeld tijdens het vrij spel of tijdens het eten als de kinderen mogen kiezen wat zij op hun brood willen.
- De pedagogisch medewerker toont geduld voor ideeën en oplossingen van het kind en gaat indien de situatie het toelaat hierin mee. *“De pedagogisch medewerker benoemt naar de kinderen dat ze naar buiten toe gaan, Jill (3) is nog met de keukenspulletjes in de keukenhoek aan het spelen. ‘Ga je ook mee Jill?’ vraagt de pedagogisch medewerker. Jill benoemt dat zij nog zo graag met de keukenspulletjes verder wil spelen. Wanneer de pedagogisch medewerker aangeeft dat het echt tijd is om naar buiten te gaan zegt Jill ‘mogen de keukenspulletjes anders mee naar buiten juf? Dan kunnen we er mee picknicken’. Ondanks dat de pedagogisch medewerker dit niet direct in gedachte had vindt ze dit een erg creatief idee van Jill en stemt hierin toe.”*
- De pedagogisch medewerker voorkomt commanderen en nee zeggen zoveel mogelijk. In plaats daarvan vraagt zij de medewerking van de kinderen. *‘Loop je mee naar de commode dan gaan we een schone luier omdoen’, ‘doe jij de duploblokjes in de bak?’, ‘steek je voet maar uit dan trek ik je schoen aan’*
- De pedagogisch medewerker spreekt waardering en erkenning uit voor eigen initiatieven, ideeën en gedachtes van de kinderen en volgt deze initiatieven wanneer dit mogelijk is *“Wat een goed idee van jou Jill, daar had ik zelf nog niet aan gedacht, kom dan zoeken we een picknickkleed en dan nemen we de keukenspulletjes mee naar buiten”*.
- De pedagogisch medewerker laat kinderen zelfstandig doen wat ze zelfstandig kunnen doen. Zoals: gezicht schoonmaken, handen wassen of jas aandoen.
- De pedagogisch medewerker laat kinderen meedenken, meepraten en meebeslissen. Zo kunnen de oudere kinderen betrokken worden bij het bedenken en maken van de groepsregels en kunnen de jonge kinderen een activiteit kiezen door ze uit twee opties te laten kiezen *‘Rafael, wil jij mee naar buiten of blijf je binnen met de treinbaan spelen?’*.
- De pedagogisch medewerker geeft kinderen (op eigen niveau) medeverantwoordelijkheid voor de gang van zaken op de groep. Zoals: meehelpen met tafel dekken en afruimen.
- De pedagogisch medewerkers kondigen het aan als ze een kind gaan aanraken of oppakken *‘Milan ik kom even achter je langs om jou een slabber om te doen, daar komt ie’*

De pedagogisch medewerker kapt een discussie of weerwoord van kinderen niet meteen af, maar probeert een dialoog aan te gaan en de gedachtegang van het kind te achterhalen. *“Zoë (3) en Davi(3) rennen over de groep, de pedagogisch medewerker benoemt ‘Zoë en Davi, ik zie jullie rennen op de groep, binnen mogen jullie lopen’, ‘maar we spelen tikkertje juf’ zegt Davi terug. ‘oké, maar hoe kunnen jullie er dan voor zorgen dat jullie niet ergens tegenaan botsen en de andere kinderen rustig kunnen blijven spelen?’ vraagt de pedagogisch medewerker terug, zonder direct te benoemen dat dit niet mag.”*

2.1.1 Structuur en grenzen stellen

Elk kind gedijt het best in een omgeving die duidelijke rituelen, structuur en grenzen heeft, omdat hij zich daar veilig en geborgen in voelt. Bij een duidelijke structuur en voorspelbaarheid kunnen kinderen zich voorbereiden op wat komen gaat, doordat zij weten waar zij aan toe zijn. Regels en grenzen bieden kinderen daarnaast duidelijkheid in wat er van hen verwacht wordt. Dit alles zorgt niet alleen voor rust maar ook voor emotionele veiligheid. Vanuit deze emotionele veiligheid kunnen kinderen zich volop storten op het verkennen van hun omgeving. Bij kinderopvang De Blauwe Ballon bieden wij kinderen structuur en grenzen aan op de volgende manier:

- De pedagogisch medewerker is ten alle tijden het voorbeeld voor kinderen. In haar communicatie en omgang met kinderen, ouders en collega's laat zij dan ook voorbeeld gedrag zien
- Er wordt gedurende de opvang gewerkt volgens de dagindeling, dit zorgt voor een duidelijk structuur en zo weten de kinderen wat er van hen verwacht wordt (zie hoofdstuk 3.2.1).
- De pedagogisch medewerker kan de dagindeling aanpassen wanneer dat in belang van de kinderen is.
- De pedagogisch medewerker bouwt herkenbare stappen in bij overgangssituaties (aankondigen, voorbereiden nieuwe situaties, oude situaties afronden.)
- De pedagogisch medewerker komt haar beloftes na en doet wat zij zegt.
- De pedagogisch medewerkers geven zoveel mogelijk positieve gedragsaanwijzingen. Dit betekent dat er zo min mogelijk 'nee' tegen het kind wordt gezegd. Op eerste plaats wordt positief gedrag benoemt en geprezen. Indien het kind de regels binnen De Blauwe Ballon even uit het oog verliest is dit in veel gevallen minimaal ongewenst gedrag. De pedagogisch medewerker gaat in gesprek met het kind op het taalniveau dat voor het kind haalbaar is. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het stellen van open vragen of gesloten vragen afhankelijk van de leeftijd van het kind. Waarbij het kind de kans krijgt op zijn eigen gedrag te reflecteren en zelf met een oplossing of het gewenste gedrag naar voren te komen. "Wanneer de pedagogisch medewerker bijvoorbeeld Marco(3) ziet rennen op de groep, loopt zij naar hem toe en zegt *'Marco, ik zie jou rennen op de groep, waar mogen we ook al weer rennen?'*, 'buiten' zegt Marco, *'oké, dus wat ga je binnen dan nu doen?'*, 'lopen' antwoordt Marco, 'heel fijn Marco, antwoordt de pedagogisch medewerker terug."

Indien het ongewenste gedrag gevaar met zich meebrengt kan de pedagogisch medewerker ervoor kiezen het spel van het kind tijdelijk te beëindigen en het kind te vragen om wat anders te kiezen. Mocht het kind het gedrag blijven vertonen kan er na een aantal gesprekjes voor worden gekozen om het kind even op het nadenkstoeltje te plaatsen. Dit is slechts voor een korte periode (niet meer dan 3 minuten ongeacht de leeftijd), om na te denken over het gedrag en wat hij / zij wel mag gaan doen.

- Op de groep zijn groepsregels. De pedagogisch medewerker geeft gedurende de weken aandacht aan de groepsregels en waarom deze belangrijk zijn. Dit wordt bijvoorbeeld gedaan in een groeps gesprek in de kring. Zeker als er andere situaties zijn zoals extreme hitte dan wordt aan de kinderen uitgelegd wat de regel voor die dag is naast de standaard regels. Een positieve benadering is hierbij altijd het uitgangspunt *‘Bas (2) zullen we eerst even naar Maeve (3) luisteren? Dan mag jij daarna vertellen, dan kunnen we elkaar goed verstaan’*.
- Bij ongewenst gedrag wordt het kind gewaarschuwd waarbij ook het gevolg van het gedrag wordt uitgelegd.
- Als een kind na 3x waarschuwen nog steeds het ongewenste gedrag laat zien dan kan het kind een time-out krijgen en mag hij/zij even op de stoel op de gang zitten. Dit wordt naar behoefte van het kind ingezet. Het doel is om tot rust te komen en na te denken.
- De pedagogisch medewerker heeft te allen tijde een voorbeeldfunctie en vertoont voorbeeldgedrag ten aanzien van de groepsregels.
- Op de 3 groepen van het kinderdagverblijf werken vaste pedagogisch medewerkers, waarbij het vaste gezichten criterium wordt gehandhaafd.
- De pedagogische medewerker geeft een non-verbale reactie op het negatieve gedrag zoals een blik.
- De pedagogisch medewerker waardeert positief gedrag zowel verbaal als non-verbaal. Hierbij benoemt zij wat het kind goed doet.
- De pedagogisch medewerker zorgt voor herkenbare stappen bij situaties en overgangssituaties. Zo vertelt de pedagogisch medewerker aan de kinderen ‘over 5 minuten gaan we opruimen’. Na vijf minuten start de pedagogisch medewerker het “opruimlied”. Gedurende het liedje stimuleert de pedagogisch medewerker de kinderen om mee te zingen en op te ruimen. Aan het einde van het liedje geeft de pedagogisch medewerker aan dat wanneer alles is opgeruimd de kinderen aan tafel mogen voor de lunch. De pedagogisch medewerker geeft de kinderen complimenten voor het opruimen.
- Voor elke groep is er een eigen ruimte, die kinderen (her) kennen als hun eigen groepsruimte. De inrichting (meubilair, speelmateriaal) is afgestemd op de ontwikkelingsfase van de kinderen en biedt geborgenheid. De speelgoedbakken zijn doorzichtig of voorzien van foto’s zodat kinderen direct kunnen zien welk materiaal in de bakken zit.

2.1.5 Mentorschap en vaste gezichten

2.1.5.1 Mentorschap

Naast dat wij met vaste gezichten werken, werken wij ook met mentorschap. Zo zijn alle kinderen van kinderdagverblijf De Blauwe Ballon voorzien van een mentor (één van de vaste medewerkers op de groep). Deze mentor is verantwoordelijk voor het monitoren,

observeren en stimuleren van de ontwikkeling van het kind. Daarnaast is zij het aanspreekpunt voor zowel ouder als kind. Op deze manier worden de pedagogisch medewerkers, kinderen én ouders in staat gesteld om een vertrouwensband met elkaar op te bouwen, van waaruit op één lijn gewerkt kan worden betreft de verzorging, opvoeding en ontwikkelingsstimulering van de kinderen. De mentor voert dan ook één keer per jaar, rond de verjaardag van het kind, oudergesprekken met de ouders, waar gesproken wordt over het welbevinden en de ontwikkeling van het kind, de bevindingen vanuit de observaties, waar de ouders op hun beurt weer op kunnen reageren.

Ouders en kind maken, nog voordat zij starten bij kinderdagverblijf De Blauwe Ballon, kennis met de aangewezen mentor gedurende het intakegesprek. Ouders krijgen mondeling te horen wie de mentor van hun kind is. De mentor voert bij voorkeur het intakegesprek, indien dit niet mogelijk is dan zal de ouder gedurende het intakegesprek mondeling op de hoogte worden gesteld wie de mentor van hun kind is.

De taken van de mentor puntsgewijs beschreven:

- De mentor is verantwoordelijk voor het observeren van het gedrag van uw kind en bespreekt met u eventuele bijzonderheden. Dit gebeurt één keer per jaar. De mentor observeert het kind aan de hand van de volgende punten:
  - . Motorische/lichamelijke ontwikkeling;
  - . Eten/drinken/slappen/zindelijkheid;
  - . Taalontwikkeling;
  - . Cognitieve ontwikkeling;
  - . Sociale ontwikkeling;
  - . Emotionele ontwikkeling;
  - . Contact met het kind, de ouders en de leidsters en algeheel welbevinden.
- De bevindingen vanuit het de observatie worden opgeslagen door de mentor in het kind dossier. (rapportage app)
- De mentor is verantwoordelijk voor de overdracht naar het basisonderwijs en de buitenschoolse opvang.

De mentor is het vaste aanspreekpunt voor ouders over de ontwikkeling van hun kind. Als er meer observaties nodig zijn dan kunnen deze door de mentor worden gerealiseerd.

2.1.5.2 Vaste gezichten

Vertrouwde relaties tussen pedagogisch medewerkers en kinderen

Een vertrouwde relatie ontstaat door herhaald positief contact tussen kind en pedagogisch medewerker. Daarom zijn twee zaken van belang:

- Het kind wordt in de stamgroep voor kinderen van 0-2 jaar, stamgroep 1-4 jaar of in de stamgroep voor kinderen van 2 tot 4 jaar ingedeeld. Het kind leert dat er iedere week dezelfde vaste pedagogisch medewerkers en kinderen zijn. Deze vaste

pedagogisch medewerkers onderhouden ook de contacten met de ouders/verzorgers van het kind. Al vanaf het eerste moment krijgt het kind een mentor aangewezen. Dit is de pedagogisch medewerkster van de groep welke de zorg van het kind extra goed volgt en coördineert.

- Een goede relatie tussen kind en de pedagogisch medewerker is de basis voor gevoel van veiligheid bij het kind. Als een kind zich veilig en geborgen voelt, staat het open om te leren. Het gevoel van veiligheid is dus de eerste voorwaarde om te kunnen en durven spelen, ontmoeten en ontwikkelen.

Speciale aandacht voor baby's

Voor alle kinderen is een vertrouwde beroepskracht op de groep van belang, maar voor baby's weegt dit belang extra zwaar. Baby's bouwen namelijk stress op vanwege honger, pijn, angst of schrik. Het is voor de ontwikkeling van baby's van belang dat deze stress verminderd wordt. Hoe vertrouwder de volwassene, hoe beter de stressreductie. Ze vinden het fijn om te weten dat de pedagogisch medewerker die voor ze zorgt na het melk drinken bijvoorbeeld een boekje met ze leest of voor het slapen nog een liedje zingt. Daarom kunnen de kleintjes bij ons rekenen op het vertrouwde gezicht van de pedagogisch medewerker die hen op schoot neemt, de fles geeft, in bed legt en hen troost als ze verdrietig zijn. Bij haar voelt de baby zich geborgen en krijgt hij/zij de gelegenheid zich te hechten. Komt uw baby voor het eerst? Dan bespreken we vooraf hoe u en uw kind vertrouwd raken met het verblijf, hoe we elkaar zo goed mogelijk leren kennen en hoe de dagindeling verloopt. Uw baby geeft het tempo en ritme aan.

Het vaste gezichten criterium:

Bij De Blauwe Ballon werken wij met vast gezichten op de groepen en worden de kinderen opgevangen in vaste stamgroepen. Zo zien de kinderen iedere keer dezelfde kinderen, in dezelfde ruimte, met dezelfde pedagogisch medewerkers.

Op de dagen dat het kind komt, is altijd minimaal één van deze vaste gezichten werkzaam. Verder heeft iedere groep een vast vertrouwd team, die op vaste dagen werken. Vakanties en ziekte worden zoveel mogelijk door een pedagogisch medewerkers van het team opgevangen. Mocht het toch een keer voorkomen dat een pedagogisch medewerker van buitenaf ingezet wordt, zullen wij dit tijdig aan de ouders doorgeven, uiteraard zal deze persoon werkzaam zijn naast één van de vaste gezichten van de groep, met uitzondering van onvoorziene omstandigheden.

2.1.6 Wennen

Intakegesprek

Tijdens het intakegesprek wordt het wenen beleid besproken. Er wordt overlegd hoe we de wenen momenten zullen invullen. Wenen momenten mogen volgens de regels plaatsvinden binnen de contractdagen van een kind. Voor deze wenen momenten hoeft de ouder niet een gehele opvangdag te betalen, wel vragen wij de ouder om beschikbaar te zijn als het kind

tijdens deze momenten bij De Blauwe Ballon aanwezig is. Voor het wennen en afscheid nemen we de benodigde tijd. Op die manier kan niet alleen het individuele kind, maar ook de groep worden voorbereid. Dit geeft de kinderen duidelijkheid en daarmee een gevoel van veiligheid. Tevens stimuleren we hierdoor het groepsproces doordat de kinderen bij elkaar betrokken worden. Voor het welbevinden van het kind en de groep is het van belang goed en snel te wennen.

Wennen op de groep

Als een nieuw kindje op het kinderdagverblijf komt mag het altijd eerst 2 keer een dagdeel van 4 uurtjes komen wennen, wel in overeenstemming met de beroepskracht/kind ratio volgens de regels van 1ratio.nl. Ouder(s) vinden het vaak moeilijk om hun kind 'weg' te brengen. Voor hen is de wenperiode dus erg fijn. De wenperiode kan het beste plaats vinden binnen een tijdsbestek van maximaal 2 weken. Als er een langere tijd tussen de wen momenten zit, gaat het effect van het wennen verloren. De pedagogisch medewerkers hebben ook behoefte aan wen afspraken, zij moeten het kind immers leren kennen. In het belang van het kind zelf, de groep en de medewerkers wordt de ouder gevraagd om in elk geval hun kind minimaal 1 keer een korte tijd te brengen. Omdat wij uitgebreid aandacht besteden aan een kind dat went, kan er bij een (bijna) volledige bezetting maar één kind tegelijk op een groep wennen. Als de groep niet volledig bezet is, kan van deze regel worden afgeweken.

Na een periode van 3 maanden vindt er een evaluatiegebrek plaats met de mentor van het nieuw geplaatste kind. Dit gesprek is bedoeld om te evalueren hoe de ouders de periode tot nu ervaren hebben. Ouders kunnen altijd terecht met vragen.

Voorbeeld van een extern wen schema

Intakegesprek	Tijdens het intakegesprek maken ouders kennis met de mentor en is er de mogelijkheid om belangrijke informatie met elkaar uit te wisselen en de wenmomenten af te stemmen.
1^e wendag 09:00-13:00	Het kind komt vier uur wennen op de groep waarbij het kennismakt met de andere kinderen en de pedagogisch medewerkers. Wij vragen ouders goed bereikbaar te zijn indien het wenmoment nog te lang blijkt.
2^e wendag 13:00-17:00	Het kind komt, wanneer gewenst, nog een tweede dagdeel wennen op de groep.

Wennen bij een andere stamgroep (intern)

Wanneer een kind 1 jaar wordt en de overstap maakt naar de verticale groep of wanneer een kind twee jaar wordt en de overstap maakt naar de peutergroep:

Wennen gaat in samenspraak met de ouders en de pedagogisch medewerkers. Het aantal keer is afhankelijk van het kind en hoeveel plaats dat er is in de vervolg groep op die dag. Verstandig is dat het kind een keer in de ochtend en een keer in de middag komt wennen op zijn nieuwe groep in de drie voorafgaande weken van het overgangsmoment. De pedagogisch medewerkers krijgen de tijd de kinderen goed te leren kennen en in te spelen op hun individuele behoeften en mogelijkheden.

Een maand voor de overgangsdatum wordt het wennen gecommuniceerd en overlegd met ouders/verzorgers. Op dit moment vertellen wij de ouders ook wie de nieuwe mentor van het kind wordt bij de peutergroep.

Voorbeeld van een intern wen schema

<p>1^e wendag 09:30-12:00</p>	<p>Samen met zijn vertrouwd pedagogisch medewerker van de stamgroep wordt het kind naar de vervolg groep gebracht. Hier wordt hij voorgesteld aan zijn nieuwe pedagogisch medewerkers en de kinderen van deze groep. Na het afscheid van zijn vertrouwd pedagogisch medewerker blijft het kind op de vervolg groep om te wennen en zal voor het middagslaapje weer worden teruggebracht naar zijn eigen stamgroep.</p>
<p>2^e wendag 15:00-17:00</p>	<p>Na het middagslaapje zal het kind door zijn vertrouwd pedagogisch medewerker gebracht worden naar de vervolg groep om hier de rest van de middag te wennen op de groep en te ervaren hoe het dagritme hier verloopt. Om 17:00 wordt hij teruggebracht naar zijn eigen stamgroep waar hij door zijn ouders opgehaald zal worden.</p>

2.2 Spelen is leren (persoonlijke ontwikkeling)

Kinderen zijn van nature nieuwsgierig en gaan graag op onderzoek uit. Zo verkennen ze hun omgeving, de aard van de dingen en hun eigen mogelijkheden en onmogelijkheden. Ze vinden uitdagingen, proberen oplossingen uit en doen allerlei ervaringen op die hen helpen hun kennis, veerkracht, zelfstandigheid, zelfvertrouwen en creativiteit te ontwikkelen. Dit spel van doen en ontdekken (ervarend leren) is een serieuze zaak en gaat – soms letterlijk- met vallen en opstaan. Daarbij herhalen ze graag; het is hun manier om te oefenen wat ze net ontdekt of geleerd hebben totdat ze iets onder de knie hebben. Daar zijn zij dan heel trots op en wij zijn heel trots op hen. We geven kinderen de ruimte om te experimenteren, ze mogen leren door te ervaren, zo word elke dag een bijzondere dag.

2.2.1 Motorische vaardigheden

Onder de motorische vaardigheden wordt zowel de grove als de fijne motoriek bedoeld. Onder de grove motoriek vallen grote bewegingen, zoals rollen, kruipen, lopen, springen of rennen. Onder de fijne motoriek verstaan we de kleine bewegingen, waar meer aandacht of concentratie voor nodig zijn, zoals knippen, tekenen, kralen rijgen en de pincet greep. Van baby tot peuter maken kinderen enorme stappen binnen hun motorische

ontwikkeling. Ze zullen gaan omrollen, tijgeren, kruipen, optrekken, zelfstandig staan, de eerste stapjes zetten, zelfstandig eten en drinken, aan- en uitkleden, springen, klimmen, rennen, et. cetera. Zo is te zien dat ontwikkeling van de motorische vaardigheden enorm bijdragen aan het opgroeien tot een zelfstandig individu. Hierbij is te zien dat de grove en fijne motoriek nauw met elkaar zijn verbonden. Kinderen moeten vaak bepaalde vaardigheden binnen de grove motoriek beheersen alvorens zij toe zijn aan activiteiten binnen de fijne motoriek. Daarnaast is de motorische ontwikkeling nauw in verbinding met andere ontwikkelingsgebieden, zo vraagt de ontwikkeling van spraak en het uiten van emoties om motorische vaardigheden.

Bij De Blauwe Ballon krijgen kinderen de kans hun motorische vaardigheden verder te ontwikkelen, hiervoor krijgen zij stimulans, activiteiten en begeleiding aangeboden. Binnen het stimuleren van de motorische ontwikkeling sluiten de pedagogisch medewerkers aan op de verschillende leeftijden en ontwikkelingsniveaus van de kinderen:

Baby's

De allerkleinste kinderen zijn voornamelijk bezig met het verkennen en ontdekken van het eigen lichaam: wat kan ik hier allemaal mee? Zo kunnen zij gefascineerd naar de eigen handen kijken of de voetjes heen en weer bewegen over het zachte kleed wat zo fijn voelt. Kortom, ze zijn met name actief op sensomotorisch gebied en ontdekken zichzelf en de omgeving door middel van de zintuigen. Naarmate baby's ouder worden zullen zij zich bezig gaan houden met grove motorische vaardigheden als omrollen, het omhoog houden van het hoofdje, tijgeren, kruipen, optrekken en uiteindelijk lopen, en fijn motorische vaardigheden als grijpen, objecten oprapen, het vasthouden van een beker en de pincet greep.

Stimuleren van de motorische ontwikkeling bij baby's doen wij doormiddel van:

- Het aanbieden van sensomotorisch materiaal
- Het aanbieden van sensomotorische activiteiten
- Ruimte geven om te bewegen, door baby's op de grond te leggen
- Aanmoedigen met woorden, door kinderen te complimenteren en aan te moedigen
- Divers speelmateriaal aan te bieden zoals; babygym , blokken, ballen en ringen
- Baby's de kans te geven om te bewegen op muziek, door muziek te maken en te zingen
- Huishoudelijke materialen aanbieden; zoals plastic bakjes, bekens en borden
- Een voorbereide ruimte aan te bieden; speelgoed en materiaal ligt zo veel mogelijk zichtbaar in de ruimte waardoor kinderen worden geprikkeld te bewegen en spelen

“Vianne(5 maanden) ligt te spelen op het kleed, de pedagogisch medewerker heeft verschillende materialen om haar heen gelegd die zij kan ontdekken (een stoffen doekje, een knisper boekje, een rammelaar en een bakje). Omdat Vianne aan het oefenen is met omrollen

heeft de pedagogisch medewerker het materiaal iets verder van haar afgelegd om haar te stimuleren hier naartoe te reiken. Wanneer ze ziet dat Vianne dit probeert benoemt ze ‘Goed zo Vianne, je probeert het boekje te pakken, nog een klein stukje’ om haar zo aan te moedigen.”

Dreumesen

Wanneer kinderen eenmaal kunnen lopen wordt hun wereld ineens een stuk groter en zullen zij deze grotere wereld ook steeds verder gaan verkennen. Zo zullen zij gaan oefenen met ingewikkeldere motorische vaardigheden als klimmen, rennen, zelfstandig eten en drinken, zelfstandig aan- en uitkleden, het rollen van de bal, het schoppen tegen de bal, het bouwen van torens en het tekenen met een potlood. Daarnaast stelt het hen in staat om activiteiten van volwassenen in spelvorm na te doen.

Stimuleren van de motorische ontwikkeling bij dreumesen doen wij doormiddel van:

- Buiten te spelen
- Dansen en bewegspellen aan te bieden
- Divers speelmateriaal aan te bieden zoals; constructiemateriaal, ballen, knutselmateriaal, puzzels, vormenstoof, stapelbakjes en treinrails.
- Sensomotorische activiteiten aan te bieden
- Het kind de kans geven zelf dingen te laten doen, zoals zelf schoenen uittrekken. “Het is tijd voor Levi (18 maanden) om te gaan slapen, de pedagogisch medewerker loopt op hem af en zegt ‘kom je mee naar de commode Levi, we gaan je kleren uitdoen en je slaapzak aan, het is tijd voor bed. Bij de commode stimuleert de pedagogisch medewerker Levi om te proberen zelf zijn broek uit te doen ‘dan doe ik jouw knoop even open en dan mag jij proberen je broek omlaag te trekken’ wanneer dit Levi is gelukt helpt de pedagogisch medewerker hem verder door middel van praten en uitleggen ‘heel goed, en als je nu op je billen gaat zitten kun je proberen je broek over je voeten heen te trekken zodat hij helemaal uit gaat’. De pedagogisch medewerker stimuleert en ondersteunt in het zelfstandig uitvoeren van deze handelingen.”

Knutselactiviteiten aan te bieden

Peuters

Peuters ontwikkelen de eigen ik en raken zich steeds bewuster van zichzelf en de eigen gevoelens en behoeftes. Zij willen het liefst alles zelf doen en kunnen ook al een heleboel zelf: van het aantrekken van de sokken en schoenen, tot het gebruik maken van het toilet. Kinderen maken zich zo zelfstandig allerlei motorische vaardigheden eigen. Daarnaast zullen kinderen in de peuterperiode gaan oefenen met het plassen en poepen op de wc, wat een uitdagende, leuke, maar ook spannende periode is voor kinderen.

Stimuleren van de motorische ontwikkeling bij peuters doen wij doormiddel van:

- Het kind de kans geven zelf dingen te laten doen, zoals zelf uitkleden

- Buiten te spelen
- Divers speelmateriaal aan te bieden zoals; ballen, constructiemateriaal, knutselmateriaal, puzzels, treinrails en kralen
- Knutselactiviteiten aan te bieden
- Sensomotorische activiteiten aan te bieden
“Het is herfst, de pedagogisch medewerkers geven de kinderen buiten een tasje en vertellen dat zij buiten op het plein zoek mogen gaan naar de herfstblaadjes om deze te verzamelen. Na het buiten spelen mogen de kinderen hun tasjes met blaadjes mee naar binnen nemen. Er wordt een grote hoop van de blaadjes gemaakt midden op de groep en de kinderen mogen hun schoenen en sokken uitdoen. De kinderen mogen met hun blote voeten door de bladeren lopen en de blaadjes met hun handen de lucht in gooien om te ervaren hoe ze daarna weer omlaag komen dwarrelen.”

Daarnaast speelt zindelijk worden in de peuterleeftijd een rol. Dit is een individuele aangelegenheid. Bij de peuters wordt dit spelenderwijs gestimuleerd. Dit gebeurt doordat de kinderen op vaste tijden gezamenlijk naar het toilet gaan. De pedagogisch medewerker prijst ieder kind dat naar het toilet gaat en beloont hem/haar met een compliment en een sticker die hij/zij zelf op de kaart mag plakken. De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat na het gebruik van het toilet de handen worden gewassen. Uiteraard bezoeken kinderen buiten vaste tijden ook het toilet wanneer ze dit zelf aangeven.

2.2.2 Creatieve vaardigheden

Bij de creatieve vaardigheden gaat het om het creatieve brein. Kinderen zijn van nature creatief. Zo is te zien dat zij creatief zijn in hun spel en in het gebruik van (speel)materiaal, en in het oplossen van problemen en knutselactiviteiten tot de meest creatieve ideeën kunnen komen. De creatieve en fantasierijke ideeën waar kinderen op komen, kunnen wij als volwassenen haast niet meer op komen. Het is dan ook de kunst van de pedagogisch medewerkers om deze creativiteit en fantasie aan te spreken en kinderen de ruimte te geven om zich creatief te uiten. Binnen het aanspreken van deze creativiteit, sluiten de pedagogisch medewerkers aan op de verschillende leeftijden en ontwikkelingsgebieden:

Baby's

De allerkleinste ontdekken de wereld door middel van de zintuigen (voelen, horen, proeven, ruiken, zien). Zij vinden het dan ook reuze interessant om materialen van verschillende structuren te ontdekken met de mond en de handen. Daarnaast ontdekken zij dat bepaalde speelmaterialen, zoals rammelaars, geluid kunnen maken en zullen dit herhaaldelijk bewegen zodat er geluid uit komt.

Stimuleren van de creatieve ontwikkeling bij baby's doen wij doormiddel van:

- Geluid producerend materiaal aan te bieden, zoals rammelaars, muziekinstrumenten, knisperboekjes

- Sensomotorische activiteiten en materialen aan te bieden
“De pedagogisch medewerker zet een grote bak met een klein laagje water midden op de grond en legt hier meerdere badeendjes in. De baby’s legt zij hier omheen, de bak is laag waardoor de baby’s zelf, vanuit buikligging of zittend, met hun handjes in het water kunnen spetteren en de badeendjes kunnen pakken. Waar de kleinste baby één van de badeendjes voornamelijk met de mond aan het ontdekken is, is de oudere baby voornamelijk bezig met het spetteren van water door met zijn handen op het water te slaan. Zo ervaart ieder kind op zijn eigen manier en geeft invulling aan zijn eigen spel.”

Dreumesen

Net als baby’s werken dreumesen nog niet gericht aan knutselwerkjes. Zij zullen zich echter wel steeds meer bezig gaan houden met fijn motorische vaardigheden als het vasthouden van een wasco krijtje, maar vinden het kliederen met de vingers (het sensomotorische) daarnaast nog veel interessanter en leuker. Naarmate dreumesen de 2 jaar naderen is te zien dat zij zich steeds meer bezig zullen houden met het imiteren van de mensen om zich heen en het fantasiespel op gang komt. Zo zullen zij bijvoorbeeld mama een hapje eten geven, net als mama dat altijd bij hen doet.

Stimuleren van de creatieve ontwikkeling van dreumesen doen wij doormiddel van:

- Sensomotorische activiteiten aan te bieden
- Knutselactiviteiten aan te bieden (vingerverven, scheuren, plakken)
- Muziekactiviteiten aan te bieden
- Fantasierijk speelmateriaal aan te bieden, zoals poppen, keukenmateriaal etc.
“De pedagogisch medewerker zet een grote doos met open bovenkant op de groep gevuld met een laag meel en rijst. Daarnaast worden bekers, borden en lepels neergelegd. De dreumesen ontdekken de rijst en het meel en ervaren het verschil tussen hard en zacht en voelen dat het meel blijkt plakken en verstuijt als je het opgooit. Hierdoor word ook de fantasie geprikkeld.”

Peuters

Peuters werken gericht aan knutselwerkjes en doen dit ook zelfstandig. De fijn motorische vaardigheden breiden zich uit en maken de kinderen zich steeds meer eigen, zo is te zien dat peuters flink oefenen met knippen, plakken, verven met een kwast en tekenen met een potlood. Daarnaast is het fantasiespel in deze leeftijd veelvuldig terug te zien in bijvoorbeeld rollenspellen als “Vader en moedertje”.
Stimuleren van de creatieve ontwikkeling van peuters doen wij doormiddel van:

- Sensomotorische activiteiten aan te bieden
- Knutselactiviteiten (knippen, plakken, prikpenen, stempelen)
- Muziekactiviteiten aan te bieden

Fantasierijk speelmateriaal aan te bieden zoals verkleed kleren, poppenhoek, lege dozen etc.

“Op de tafel staan kleine flesjes met daarnaast bakjes met verschillende materialen (pasta, rijst, kikkererwten, linzen), ieder kind mag een flesje vullen en daarvoor zelf de materialen kiezen die het hiervoor wil gebruiken, als het kind dit gedaan heeft mag het de dop op de fles draaien en

ontdekken welk muziekinstrument het gecreëerd heeft. Wanneer iedereen klaar is zingen de pedagogisch medewerkers liedjes met de kinderen waarbij de kinderen hun eigen gemaakte muziekinstrument mogen gebruiken.”

2.2.3 Cognitieve vaardigheden

De cognitieve ontwikkeling betreft het proces van het 'leren' bij kinderen. Hierin gaat het om het eigen maken van cognitieve vaardigheden als het denken, bewustzijn, concentreren, onthouden, het waarnemen en het verwerken van informatie, en het terughalen en toepassen van deze informatie. De ontwikkeling van cognitieve vaardigheden is een ontwikkelingsaspect dat niet op zichzelf staat. De sociale, emotionele en motorische ontwikkeling vormen de basis waarop deze ontwikkeling voort kan bouwen. Van baby tot schoolgaand kind maken kinderen zich eigen met deze vaardigheden en doorlopen hierin verschillende ontwikkelingsniveaus.

Baby's

In de eerste maanden reageren baby's met name vanuit hun behoeftes en reflexen. Zo gaan acties en reacties vaak automatisch zonder dat de baby het doorheeft. De baby ervaart iets, reageert hierop in een reflex en voelt vervolgens wat het effect hiervan is. Door middel van het herhalen van deze reflexen ontwikkelen baby's zich en leren de wereld om hen heen kennen. De baby ervaart iets, reageert hierop in een reflex, ervaart de handeling, slaat de handeling op en herhaalt de handeling op een ander moment. Naarmate baby's ouder worden (vanaf zo'n 4 maanden), begint het oorzaak-gevolg denken zich te ontwikkelen, waarin te zien is dat baby's leren dat een bepaalde handeling tot een bepaald gevolg leidt: het rammelen van de rammelaar brengt geluid en door te duwen tegen de toren vallen de blokken om. Vanaf een maand of 7 gaan kinderen doelgericht spelen

Ook begint het abstract denken zich te ontwikkelen en leert een kind dat iets wat niet in zicht is, toch aanwezig blijft. Zo rond de 10 maanden leren kinderen dat de pedagogisch medewerkers andere personen zijn dan de ouders en dat de ouders ook weer terugkomen wanneer zij weglopen.

Stimuleren van de cognitieve ontwikkeling van baby's doen wij doormiddel van:

- Verdwijnspeletjes (materialen onder doek verstoppen en weer tevoorschijn halen)
- Sensomotorisch speelmateriaal aanbieden
“De pedagogisch medewerker heeft verschillende stukken stof verzameld (warme stoffjes als suède, wol en satijn, maar ook koudere stoffen als leer en kant, verschillende structureren als glad en geribbeld). Ze legt de verschillende stukjes stof in het midden van de groep en legt de baby's hier omheen. Met hun zintuigen kunnen ze de verschillende stukjes stof ontdekken en ervaren en zo hun materiaalkennis vergroten.”
- Geluid producerend materiaal aanbieden

Kiekeboe spellen (eenkennigheid periode)

Dreumesen

Dreumesen leren de wereld om zich heen steeds beter kennen en begrijpen. Op deze leeftijd leert een kind logisch na te denken en problemen op te lossen. Wanneer een

puzzelstukje niet past, zal een kind het puzzelstukje op allerlei manieren draaien om ervoor te zorgen dat het toch zal passen. Daarnaast begrijpen dreumesen de gesproken taal om hen heen steeds beter, waardoor zij simpele opdrachten kunnen begrijpen en uitvoeren. Ook op deze leeftijd is te zien dat kinderen zich verder ontwikkelen in het oorzaak-gevolg denken. De dreumesen leren zo dat een bepaalde actie een gevolg heeft, zoals het duwen tegen een toren, waarna deze omvalt. Tot slot leren dreumesen door te imiteren wat zij om zich heen zien gebeuren en horen. *Stimuleren van de cognitieve ontwikkeling van dreumesen doen wij doormiddel van:*

- Oorzaak-gevolg speelmateriaal als materiaal dat kan bewegen/rollen/omvallen
- Puzzels
- Verschillende vormen die in juiste gatenvormen gepast moeten worden
- Kleine opdrachtjes geven en bedenkt de dreumes van te voren dat hij iets wilt gaan doen, waarna hij deze gedachte tot uitvoering probeert te brengen.

“het is bijna tijd voor het eetmoment, de pedagogisch medewerker besluit de kinderen bij het opruim moment te betrekken door hen te laten oefenen met kleine opdrachtjes ‘Quinn, doe jij dit blauwe blokje in de bak?’ en ‘Jeresio, pak jij het gele blokje voor mij?’ en ‘Hailey, leg de knuffel maar op de bank’. De kinderen leren zo spelenderwijs kleine instructies te verwerken en uit te voeren.”

Peuters

Peuters snappen al beter waarvoor bepaalde materialen dienen en hebben al een beter inzicht in welke acties tot bepaalde gevolgen kunnen leiden. Zo leren zij vooraf na te denken voor zij iets doen en schatten in wat handelingen voor gevolg kunnen hebben, terwijl een dreumesen leren welke gevolgen er zullen komen door het te doen en te ervaren. Daarnaast ontwikkelen peuters een geweten en begrijpen dat sommige dingen niet mogen. Echter wint het enthousiasme om het toch te doen het vaak nog van de regel. Peuters zijn enorm leergierig en willen dan ook graag het “Waarom” van alles weten, waar de vele en welbekende “Waarom- vragen” dan ook vandaan komen.

Tot slot leren peuters net als dreumesen door te imiteren en gebruiken hierin hun fantasie. Zo kan een blokje bijvoorbeeld gezien en gebruikt worden als een telefoon.

Stimuleren van de cognitieve ontwikkeling van peuters doen wij doormiddel van:

- Gesprekjes aangaan met kinderen/kleine vraagstukken voorleggen
- Fantasierijk speelmateriaal
- Puzzels
- Cognitieve activiteiten als de kring/denkspelletjes

Geplande en ongeplande leermomenten

“De pedagogisch medewerker heeft verschillende vellen a4 papier neergelegd in de kring, op ieder vel staat een vorm afgebeeld in een andere kleur (een rood rondje, een groene rechthoek, een gele

driehoek enzovoorts). Ze heeft de bak met gekleurde blokken meegenomen. De kinderen mogen om de beurt een blokje uit de bak pakken waarna zij het blokje bij de juiste afbeelding moeten neerleggen en zo leren de verschillende vormen en kleuren te herkennen en sorteren.”

2.2.4 Taalvaardigheden

Van jongs af aan komen kinderen al in contact met taal. Door middel van het horen van taal leren kinderen betekenis te geven aan de wereld om hen heen, binnen De Blauwe Ballon wordt er gedurende de opvang in groepsverband alleen Nederlands gesproken met de kinderen. Bij De Blauwe Ballon praten de pedagogisch medewerkers dan ook voortdurend tegen en met de kinderen, door middel van de interactievaardigheid praten en uitleggen. Zo benoemen zij hun eigen handelen en het handelen van de kinderen, waardoor de woordenschat zich vergroot en kinderen leren om deze woorden te koppelen aan de dingen die zij zien in hun omgeving. Daarnaast benoemen zij de gevoelens en behoeftes van de kinderen en van zichzelf waardoor kinderen deze woorden weer kunnen linken aan de gevoelens en behoeftes die zij ervaren. Kinderen kunnen op hun beurt weer oefenen met het toepassen van de geleerde woorden in gesproken taal met de pedagogisch medewerkers. Er vindt zo interactie plaats met kinderen in alle leeftijdscategorieën, in verschillende vormen, waarin rekening gehouden wordt met de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind:

Baby's

De allerkleinste kunnen zelf nog niet praten, maar zijn wel gebaat bij het horen van gesproken taal om zich heen. Dit geeft hen namelijk een gevoel van veiligheid en geborgenheid: er is iemand in de buurt en kinderen kunnen zich voorbereiden op iets wat komen gaat, zoals het verschonen van de luier of het poetsen van de mond. Baby's maken allereerst met name non-verbaal contact door middel van het maken van oogcontact. Naarmate zij ouder worden zullen zij gaan oefenen met het maken van geluiden en klanken, en zullen deze zich opgedaan uit met nieuwe informatie en handelingen. Ze gaan op ontdekkingstocht en breidden de kennis die zij reeds hebben steeds meer uitbreiden. Vanaf een maand of 7 zoeken baby's steeds meer de interactie op met de mensen om hen heen door middel van verbaal en non-verbaal contact. Wanneer kinderen de 1 jaar naderen zullen zij naast klinkers ook medeklinkers laten horen, waarmee zij uiteindelijk hun eerste woordje vormen.

Stimuleren van de taalontwikkeling van baby's doen wij doormiddel van:

- Handelen benoemen (zowel eigen als die van kind)
- Reageren op contactinitiatieven (klanken herhalen, uitbreiden) en oefenen met dialoog
- Non-verbaal contact
- Boekjes kijken/lezen, hierbij wordt gekozen voor boekjes met plaatjes.
“De pedagogisch medewerker zit samen met Siem (7 maanden) op de bank, ze heeft een boekje vast waarin plaatjes afgebeeld staan. Ze benoemt ‘zullen we even samen een boekje bekijken, wat zien we hier allemaal?’, vervolgens wacht ze op de reactie van Siem, na even kijken wijst hij naar de appel ‘je ziet de appel, die lust jij ook graag

he Siem, vanochtend heb jij nog appel in je fruithap gehad. En wat zien we nog meer?’ reageert de pedagogisch medewerker op Siem. Zo ontstaat er een wisselwerking tussen hun beide.”

•Liedjes zingen

Dreumesen

Dreumesen leren taal steeds beter te begrijpen en beseffen dat ieder ding om hen heen een naam heeft. Zij leren steeds meer nieuwe woorden bij door de gesproken taal om hen heen te imiteren. Zo zullen zij allereerst losse woorden benoemen, waarna deze losse woorden steeds meer in zinnen geplaatst zullen worden van 2 en 3 woorden.

Stimuleren van de taalontwikkeling van dreumesen doen wij doormiddel van:

- Handelen benoemen (zowel eigen als die van het kind)
- Liedjes zingen
“Samen met de dreumesen worden liedjes gezongen, hierbij kiezen de pedagogisch medewerkers voor liedjes met duidelijke gebaren (‘in de maneschijn’, ‘klap eens in je handjes’, ‘onder de grond’), door gebaren leert het kind de woorden uit het liedje beter onthouden. De pedagogisch medewerkers passen hun tempo aan waarop zij zingen zodat de dreumesen beter mee kunnen doen.”
- Voorlezen uit boekjes met plaatjes en een kleine verhaallijn
- Gesprekjes voeren
- Kleine opdrachtjes geven

Dingen om kinderen heen benoemen

Peuters

In de peuterperiode breidt de woordenschat zich steeds verder uit. Zo zullen kinderen naast twee- en driewoordszinnetjes zich gaan ontwikkelen in het gebruik van vier- en vijfwoordszinnetjes. In deze leeftijdsperiode kunnen steeds beter “echte” gesprekjes met de kinderen gevoerd worden in de vorm van een dialoog. Daarnaast zullen kinderen ook oefenen met het toepassen van de grammatica, wat nog niet geheel vlekkeloos gaat, waardoor ondersteuning vanuit de pedagogisch medewerkers van belang is. Tot slot leren kinderen steeds beter de kleuren te herkennen en te benoemen.

Stimuleren van de taalontwikkeling van peuters doen wij doormiddel van:

- Ondersteuning in het toepassen van de grammaticaregels. Dit doen zij door te herhalen wat de kinderen zeggen en hierbij de juiste grammaticavorm te gebruiken: *Lisa zegt: “Ik ben gisteren op mijn knie gevallen”, de pedagogisch medewerker herhaalt wat Lisa zegt: “Ben jij gisteren op je knie gevallen? Laat eens zien”*. Op deze manier leren kinderen door middel van het imiteren van het goede voorbeeld, in dit geval de pedagogisch medewerker. Gesprekjes voeren

- Voorlezen uit boekjes met een verhaallijn. Hierbij zal de pedagogisch medewerker interactief voorlezen. Interactief voorlezen houdt in dat wij met de kinderen in gesprek gaan over het boek. Dit doe wij vooraf, tijdens en achteraf, bijvoorbeeld “*wat denken jullie dat kikker nu gaat doen?*”.
- Liedjes zingen, waarbij ook regelmatig nieuwe liedjes worden geïntroduceerd.
- Spelletjes waarin kleuren benoemd worden of plaatjes (memory, lotto)
- Wij plaatsen de woorden die kinderen gebruiken in een breder perspectief. Zo ontdekken kinderen gaandeweg ons taalsysteem: woorden vormen zinnen en verschillende betekenissen.

2.2.5 Activiteiten en wijze van ontwikkelen bij De Blauwe Ballon

Door middel van de ontwikkelingsgerichte begeleiding voor alle kinderen is de situatie in de opvang erop gericht dat het kind in een kindvriendelijke en gezellige omgeving een prettige dag ervaart. We bieden ontwikkelingsgerichte begeleiding door middel van onderstaande werkwijze. Ontwikkeling en leren vinden plaats doordat de kinderen deelnemen aan betekenisvolle activiteiten. De kansen op optimale ontwikkeling- en leerresultaten zijn optimaal omdat de interesses van kinderen worden aangesproken. Met deze wijze van begeleiden hebben we als doel voor iedere kind een prettige dag invulling te bieden zodat het kind graag bij De Blauwe Ballon komt spelen.

Ervarend leren

Pedagogisch medewerkers stimuleren kinderen om zoveel mogelijk ervaringen op te doen. We bieden ze uitdagende materialen en activiteiten en spelen in op hun initiatieven. We doen een stapje opzij om ze te laten oefenen, zodat ze ook leren om op eigen benen te staan. Natuurlijk zijn we altijd in de buurt om een oogje in het zeil te houden. We moedigen ze aan, prijzen hun initiatieven en accepteren en waarderen hun oplossingen en ideeën. We troosten ze als het even niet mee zit. Daarbij hebben we oog en respect voor de eigenheid en autonomie van het kind, dat zelf de inhoud en het tempo van zijn spel bepaalt. Dat betekent niet dat het kind stilstaat in ontwikkeling. We bieden ze juist uitdaging en stimuleren om nieuwe dingen uit te proberen.

Stimulerende omgeving

We vinden het belangrijk om kinderen een stimulerende omgeving te bieden. Een omgeving waarin hun nieuwsgierigheid wordt geprikkeld zodat ze tot onderzoek komen en de wereld leren ontdekken. We dragen er zorg voor dat ieder kind zich veilig en welkom voelt. Pas dan durft het kind te ontdekken en te leren. Door dat iedere groep een vast team met vaste pedagogisch medewerkers heeft dragen we er zorg voor dat een kind een vertrouwensbank kan opbouwen met de pedagogisch medewerker. We dragen mede

hierdoor er zorg voor dat ieder kind zich vertrouwd en veilig tussen de andere kinderen in de groep voelt.

Ook de speelruimten spelen een rol bij de ontwikkeling van de kinderen. De indeling en inrichting zijn afgestemd op de verschillende ontwikkelingsfasen en behoeften.

De kleuren die wij op het kinderdagverblijf gebruiken zijn zo rustgevend en natuurlijk mogelijk. De muren zijn wit, de meubels zijn van blank/wit hout met zachte banken. Dit hebben wij bewust zo gekozen omdat wij van mening zijn dat dit rust voor de kinderen uitstraalt waardoor zij minder snel overprikkeld raken. Het speelgoed is een mix van verschillende materialen waarbij het meest gebruik wordt gemaakt van hout. Wij kiezen in ons speelmateriaal veelal voor primaire kleuren omdat dit naast de rustige sfeer ook de fantasie van kinderen meer stimuleert dan druk gekleurd speelgoed.

Verder is de groepsruimte verdeeld in hoeken. We hebben een: poppenhoek, een bouwhoek, een puzzelhoek, een keukenhoek, een winkelhoek, een rusthoek, en een beweeghoek waar activiteiten als sporten en klimmen en klauteren gedaan kan worden. Dan hebben wij ook een buitenruimte met een zandbak een speelhuisje met glijbaan, fietsen, auto's en ballen. Daarnaast hebben wij een apart fietsplein waar de kinderen gericht kunnen fietsen en kennis kunnen maken met de verkeersregels.

De ruimte en het aanwezige spel materiaal zullen de kinderen prikkelen tot spelen. Wij stellen hoge eisen aan een veilige speelomgeving. Zowel de binnen- als de buitenruimte bieden voor klein en groot een veilige basis om te spelen, te ontwikkelen en te ontdekken.

Leren door te helpen

De pedagogisch medewerker nodigt het kind uit om mee te helpen. Ze helpen de pedagogisch medewerkers met opruimen, eten klaar zetten en troosten van andere kinderen. Kinderen leren om zichzelf te verzorgen. De dreumesen leren naar de wc gaan en hun handjes wassen.

Jonge kinderen mogen helpen bij huishoudelijke taken als een teken van groot worden. Helpen vergroot het zelfvertrouwen van kinderen en het wij-gevoel in de groep. We stimuleren het leren eten met een lepel en bij de dreumesen en peuters het leren boterham smeren en drinken inschenken. De materialen in de ruimte maken dit mogelijk. Dat wat een kind zelf kan, mag het ook zelf doen, zoals zelf zijn brood smeren, zelf kiezen wat er op het brood komt en zelf zijn drinken inschenken.

Buiten spelen vinden we erg belangrijk:

Kliederen met zand en water, klauteren op het speelhuis; kinderen vinden het heerlijk om buiten te spelen. De buiten speelplek nodigt kinderen uit om creatief te zijn en zich ook buiten motorisch, zintuigelijk en sociaal te ontwikkelen. De buiten speelplek biedt motorische oefensituaties zodat kinderen leren omgaan met risico's, zelfvertrouwen opbouwen en hun eigen grenzen leren kennen. Onze locatie ligt in een rustige woonwijk waardoor er geen/weinig doorgaand verkeer plaatsvind. Hierdoor kunnen de kinderen zonder al te veel afleiding heerlijk buiten spelen.

2.2.6 Ontwikkelingsstimulering

Bij de interactievaardigheid ontwikkelingsstimulering gaat het er om hoe de pedagogisch medewerkers kinderen stimuleren binnen de motorische, cognitieve, sociale, creatieve en taalontwikkeling. Door de juiste manier van communiceren en houding en een activiteiten- en speelgoed aanbod dat aansluit bij de ontwikkelingsfase kan de pedagogisch medewerker een kind op een positieve wijze een kind een stapje verder brengen in zijn of haar ontwikkeling.

Bij kinderdagverblijf De Blauwe Ballon stimuleren wij kinderen in hun ontwikkeling door:

- Biedt activiteiten aan, rekening houdend met verschillen in interesses van jongens en meisjes en manieren waarop ze onderzoeken, ontdekken samenspelen en de ruimte gebruiken. De groep wordt bijvoorbeeld wel eens gesplitst zodat kinderen de activiteit kunnen doen die bij hun behoefte past.
- Toont belangstelling voor de bezigheid en interesse van kinderen. Dit is een voordeel van de kleinschaligheid van De Blauwe Ballon de pedagogisch medewerkers kennen de kinderen goed en hebben goed zicht op hun algehele ontwikkeling.
- Geeft kinderen de ruimte om te spelen en zelf het spel te bepalen. Kinderen mogen kiezen in welke hoek ze willen spelen. De pedagogisch medewerker bemoeit zich over het algemeen niet met het verloop van het spel tenzij er een conflict ontstaat.
- Biedt ruimte voor doen-alsof spel. Dit kan in de poppenhoek, met het winkeltje, of met verkleed kleren.
- Wijst op nieuwe mogelijkheden van spelmateriaal. Bijvoorbeeld Duplo kan ook op kleur gesorteerd worden of je kunt een fantasiebus maken met klein meubilair.
- Vergroot de spelbetrokkenheid van kinderen door rustig en nabij te zijn als de kinderen spelen.
- Kijkt en luistert naar de kinderen tijdens spel om te verkennen waar de interesse ligt en de zone van de naaste ontwikkeling. *Bijvoorbeeld: Een kind houdt van puzzelen, de pedagogisch medewerker zorgt voor een wat moeilijkere puzzel voor het kind. Of het kind houdt van auto's maar heeft nog moeite met praten. De pedagogisch medewerker gaat een boekje aan het kind voorlezen over auto's.*
- Speelt regelmatig met de kinderen mee en weet welke rol ze kan innemen (Begeleiden, samenspel stimuleren)
- De pedagogisch medewerkers bieden een mix van vrij spel en begeleide activiteiten aan.

- Er wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheden die zich voordoen tijdens de dagelijkse verzorgings- en begeleidingsmomenten om kinderen te stimuleren. Zoals: zelf sokken uitdoen of vragen aan het kind wat zij eten vandaag.
- De pedagogisch medewerkers creëren kansen door kinderen in nieuwe leerrijke situaties te brengen. Dit wordt gedaan door het aanbieden van activiteiten en door alledaagse momenten te gebruiken. Zoals helpen met de planten water geven.
- Biedt nieuwe materialen aan die uitnodigen tot spel en verandert regelmatig iets in de omgeving. Hierbij kijken de pedagogisch medewerkers naar de behoefte van de kinderen.

Zorgt voor een inrichting en materialen die uitdagen tot spelen, ontdekken en onderzoeken. Er zijn verschillende hoeken waar de kinderen in kunnen spelen en ontdekken.

2.3 Ik, jij, wij samen (sociale ontwikkeling)

Een kinderdagverblijf is bij uitstek de plek waar jonge kinderen samen opgroeien. In de eerste levensjaren leren kinderen de beginselen van de sociale omgang met zichzelf en anderen, waardoor een belangrijke basis wordt gelegd op sociaal gebied. In de groep doen ze sociale ervaringen en vaardigheden op, zoals vriendschappen opbouwen, samen spelen en delen, rekening houden met anderen en kennis maken met verschillende waarden en normen. En ze kijken de kunst van elkaar af door anderen te imiteren, maar dagen elkaar ook uit. Zo leren ze nieuwe vaardigheden. Deze vaardigheden geven kinderen een brede basis die ze nodig hebben voor een goede ontwikkeling. Daarom neemt de groep pedagogisch gezien een belangrijke plaats in, zonder dat we het individuele kind uit het oog verliezen.

2.3.1 Samenspel

Kinderen zijn sociale wezens. Ze leren van ons en van elkaar. Ze delen ervaringen, kijken hoe de ander iets doet, kibbelen over verschillen, zoeken samen oplossingen, leren overleggen en zich te verplaatsen in een ander en hebben plezier met elkaar. De Blauwe Ballon is een sociaal oefen terrein voor de kinderen in contact met leeftijdsgenoten. We bieden ze activiteiten die hun onderlinge contact stimuleert en hebben daarbij aandacht voor hun relaties onderling en het verloop van de groepsprocessen.

Ze vinden het fijn om op elkaar aanwezigheid te kunnen rekenen, hoe klein of groot ze ook zijn. In vaste groepen gaan baby's elkaar herkennen en ontwikkelen kinderen van een jaar of twee een duidelijke voorkeur voor bepaalde groepsgeenootjes. Al vanaf de peutertijd ontstaan er heuse vriendschappen.

We leren de kinderen hoe ze met andere mensen omgaan, geven zelf het goede voorbeeld en laten ze oefenen om zoveel mogelijk positieve ervaringen op te doen. Pedagogisch medewerkers stimuleren groepsactiviteiten en moedigen kinderen aan om contact met elkaar te maken en samen wat te ondernemen. Ze verliezen daarbij het individuele kind niet uit het oog. Dat betekent dat een kind zich ook even alleen mag terug trekken om te spelen of te rusten. In de groepsruimten is er dan ook plaats voor groepsactiviteiten en

individueel spel.

Kinderen zijn vanaf heel jonge leeftijd in elkaar geïnteresseerd. Ze proberen contact met elkaar te maken en te communiceren. Vertrouwdheid tussen kinderen ontstaat bij jonge kinderen door regelmatig samen te spelen. Daarom zijn ook bij kinderen twee zaken van belang:

1. Vaste kinderen in de groep. Als kinderen elkaar vaker tegen komen, leren ze elkaar kennen en wordt het gemakkelijker om samen te spelen. Daarom is het belangrijk dat de kinderen in de groep zo veel mogelijk dezelfde kinderen tegenkomen. Gevoelens van vriendschap ontstaan als ze fijn met iemand kunnen spelen, ongeveer dezelfde activiteiten leuk vinden en qua ontwikkelingsniveau niet te ver uiteen liggen.
2. Goede communicatie tussen de kinderen. De pedagogisch medewerkers helpen de kinderen om zich veilig bij elkaar te voelen. Ze zorgen ervoor dat ze elkaar geen pijn doen of storen. Bovenal zorgen de pedagogische medewerkers ervoor dat kinderen plezier met elkaar hebben.

De pedagogisch medewerkers van De Blauwe Ballon stellen de kinderen dan ook in de gelegenheid om met elkaar te spelen, waarin zij zich bewust zijn van de verschillende leeftijden en ontwikkelingsfasen van de kinderen:

Baby's

Een baby speelt nog niet echt met anderen, maar geniet van het kijken naar andere kinderen en kijkt dan ook graag rond en observeert de kinderen om hem heen. Naarmate baby's ouder worden zullen zij ook verbaal de interactie op gaan zoeken met de mensen om zich heen, door het imiteren van geluiden en maken van klanken. Stimuleren samenspel baby's *doen wij doormiddel van :*

- Naast elkaar leggen/tegenover elkaar neer zetten

Betrekken bij activiteiten met grotere kinderen

“De pedagogisch medewerkers zijn met de dreumesen aan het dansen. Op een gegeven moment hoort de pedagogisch medewerker dat Fabian (8 maanden) af en toe een kreet slaakt vanaf de speelmat. De pedagogisch medewerker reageert hierop ‘vind je het zo gezellig klinken Fabian? Wil je ook graag bij het dansen kijken?’ en ze tilt hem van de mat en zet hem erbij. Fabian kijkt zijn ogen uit en slaat enthousiast met zijn handjes heen en weer.”

Dreumesen

Dreumesen zijn nog niet in staat om zich te verplaatsen in anderen en de gevoelens en behoeftes van anderen. De dreumes experimenteert dan ook hoe ver hij kan gaan (grenzen opzoeken) en leren door de reacties die zij hierop krijgen vanuit de omgeving. Zo kan een dreumes zich nog enorm verbazen over het feit dat een kind huilt, nadat hij het aan de haren heeft getrokken. Deze reacties op het gedrag van de dreumes, leren hem zo belangrijke sociale vaardigheden. Naast het uitproberen van minder positief gedrag proberen kinderen ook vaardigheden als behulpzaamheid en genegenheid uit. Omdat dreumesen nog niet in staat zijn om zich te verplaatsen in anderen, vinden zij het ook nog erg lastig om samen te spelen met anderen en speelgoed te delen. Je ziet dan ook vaak dat

kinderen allereerst naast elkaar spelen, in plaats van met elkaar. Toch is dit naast elkaar spelen al een eerste stap richting het samenspel. De dreumesen observeren het spel van de kinderen om hen heen en imiteren dit, waardoor zij kennis maken en oefenen met verschillende soorten spel. *Stimuleren samenspel dreumesen doen wij doormiddel van:*

- Naast elkaar laten spelen
- Wijzen op elkaars spel
- Meespelen

Groepsactiviteiten

“Lisa (22 maanden) is aan het spelen in het keukentje, ze stopt verschillende etenswaren in de pannetjes, de pedagogisch medewerker voegt zich bij het spel ‘dat ziet er lekker uit Lisa, mag ik daar straks van proeven?’ Lisa knikt enthousiast ‘zal ik aan tafel wachten tot het klaar is?’ vraagt de pedagogisch medewerker en ze gaat zitten op het stoeltje. Quin (23 maanden) komt langslopen en kijkt nieuwsgierig ‘Lisa is lekker eten aan het maken Quinn, ik wacht hier aan tafel tot het klaar is en ik kan proeven, wil je ook proeven?’ vraagt de pedagogisch medewerker ‘ja ik ook’ roept Quin enthousiast en hij gaat ook op het stoeltje bij de tafel zitten. Na even roeren loopt Lisa naar de tafel en geeft Quinn en de pedagogisch medewerker iets te eten.”

Peuters

Peuters ontwikkelen al meer een geweten en begrijpen zo al beter dat bepaalde dingen niet mogen. Daarnaast zijn zij zich al veel meer bewust van de gevolgen die bepaald gedrag kunnen hebben en denken hier van te voren over na. Toch zijn zij met name aan het begin van de peuterleeftijd nog niet volledig in staat om zich te verplaatsen in de gevoelens en behoeftes van anderen. Rond de 2 jaar vindt de ontwikkeling van de eigen ik plaats en beseffen kinderen dat zij een eigen persoon zijn met eigen gevoelens en behoeftes. Zij willen dan ook het liefst alles zelf doen en dat alles op hun manier gaat. Vanaf zo’n drie jaar beginnen peuters zich meer in te leven in de gevoelens en behoeftes van andere mensen. Toch blijft het rekening houden met anderen nog wel lastig, waardoor begeleiding vanuit de pedagogisch medewerkers van belang is.

Naarmate peuters ouder worden, zullen zij steeds meer in staat zijn om met anderen samen te spelen en speelgoed te delen. Naarmate de kinderen richting de 3 jaar gaan, zullen zij elkaar steeds meer gaan opzoeken in hun spel.

Stimuleren samenspel peuters doen wij doormiddel van:

- Stimuleren om samen te spelen
- Meespelen
- Groepsactiviteiten
- Gezelschapsspellen

“De pedagogisch medewerker heeft een veractiviteit bedacht en laat de kinderen verfschorten aantrekken. Yara 2,5 roept vanaf de tafel ‘juf helpen, lukt niet!’ waarop de pedagogisch medewerker zegt ‘misschien wil Dillon jou wel even helpen’ waarop Dillon (3) zegt ‘zal ik jou helpen Yara?’. De pedagogisch medewerker leert Yara zo dat zij ook andere hulpbronnen kan inschakelen dan alleen van volwassenen en Dillon oefent met ‘behulpzaam zijn’ wat hem ook weer zelfvertrouwen geeft.”

2.3.2 Conflicten in het samenspel

Wanneer kinderen op dat punt zijn gekomen dat zij elkaar steeds meer gaan opzoeken in hun spel, zullen er ook conflicten kunnen ontstaan tussen kinderen onderling. Zoals eerder benoemd zijn dreumesen en peuters namelijk nog niet volledig in staat om zich in te leven in de gevoelens en behoeftes van anderen en laten zich nog veelal leiden door de eigen gevoelens en behoeftes. Om deze reden is begeleiding vanuit de pedagogisch medewerkers van belang. Bij De Blauwe Ballon ondersteunen en begeleiden wij kinderen binnen conflicten in samenspel door met de kinderen in gesprek te gaan. Zo wordt aan de kinderen gevraagd wat er gebeurd is en waarom, worden de kinderen gestimuleerd om te vertellen hoe zij zich voelen en wat zij willen, waarna gezamenlijk met de kinderen naar een oplossing gezocht wordt. Wanneer kinderen het nog moeilijk vinden om de eigen behoeftes en emoties te benoemen, worden zij hierin begeleidt door de pedagogisch medewerkers, door deze voor hen te benoemen en te vragen of het klopt.

“Jax van 3 jaar speelt met de ballen. Noa van 2 jaar en 6 maanden pakt een van de ballen en begint ermee te rollen. Jax zegt: ‘Nee geef terug Noa, daar was ik mee aan het spelen!’”. Noa blijft met de bal rollen. Jax roept de pedagogisch medewerker. ‘Wat is er aan de hand?’, vraagt zij. Jax verteld dat Noa de bal heeft afgepakt. De pedagogisch medewerker vraagt of dit klopt, waarop Noa knikt. ‘Waarom heb jij de bal afgepakt Noa?’”. Noa kijkt de pedagogisch medewerker aan maar zegt niets. ‘Wilde jij misschien ook graag met de bal spelen?’”. Noa knikt. ‘Dat snap ik. De volgende keer mag je het even netjes vragen aan Jax. Zullen we dat eens samen proberen, zeg maar: ‘Mag ik met de bal spelen?’”. Jax stemt toe en stelt voor om samen met de ballen te spelen, zo spelen beide kinderen in vrede verder met de ballen.”

2.3.3 Interactie kinderen onderling stimuleren

De pedagogisch medewerkers van De Blauwe Ballon stimuleren de kinderen in de sociale ontwikkeling, door hen met elkaar in contact te brengen en de onderlinge interacties te stimuleren. Hierin houden zij rekening met en sluiten aan op de verschillende leeftijden en leeftijdscategorieën. Het stimuleren van onderlinge communicatie doet de pedagogisch medewerker door:

- De pedagogisch medewerker geeft de kinderen de ruimte om met elkaar te spelen maar ook naast elkaar te spelen. Kinderen mogen zelf kiezen of ze alleen of samen willen spelen. De Blauwe Ballon beschikt over een grote groepsruimte waardoor hier alle mogelijkheid toe is.
- De pedagogisch medewerker observeert het samenspel en geeft daar waar nodig begeleiding door mee te spelen of een kleine interventie te plegen.
- Vriendschappen worden gestimuleerd doordat kinderen worden gestimuleerd om samen te spelen, samen plezier te hebben en om elkaar te helpen.
- Er wordt regelmatig gewerkt in kleine groepen waardoor de kans op interacties worden vergroot.

- De pedagogisch medewerker complimenteert kinderen die samen spelen, elkaar helpen of op andere wijze interactie met elkaar hebben.
- De pedagogisch medewerker creëert momenten waarin positieve interactie onderling worden gestimuleerd, door zich te betrekken bij activiteiten en vrij spel momenten.
- De pedagogisch medewerker helpt de kinderen in communicatie naar elkaar de emoties te benoemen en ondersteund positief bij een conflict.
- De pedagogisch medewerker geeft extra aandacht aan de begeleiding van nieuwe kinderen en verlegen kinderen. Hierbij zorgt zij voor een goede introductie door de anderen kinderen al eerder te vertellen dat er een nieuw kind op de groep komt. Dit doet zij ook bij nieuw personeel.
- De pedagogisch medewerker besteedt aandacht aan het afscheid van een kind dat weggaat uit de groep.
- Stimuleren om andere kinderen te troosten. ‘Ik zie dat Gwen verdrietig is omdat zijn knuffel gevallen is, zou jij die willen pakken en aan haar willen geven?’
- Stimuleren om anderen te helpen. *‘Kun jij mij helpen met de bekers alvast op tafel zetten?’*
- Stimuleren kinderen om hulp te vragen en te ontvangen.
- De pedagogisch medewerkers stimuleren een positief groepsgevoel door samen activiteiten te ondernemen, de gezamenlijk start van de dag is hiervan een mooi voorbeeld. Het is een terugkerend ritueel, waarin alle kinderen worden verwelkomt, elk kind wordt erkent als onderdeel van de groep hoewel de activiteit als groep ondernomen wordt.
- De pedagogisch medewerker waardeert verschillen tussen kinderen. Dit kan spelenderwijs ook aan de kinderen geleerd worden door bijvoorbeeld in de kring te vragen: ‘Wie heeft er lange haren en wie kort?’ Ook door het kind volg systeem dat wij gebruiken krijgen pedagogisch medewerkers inzicht in de verschillen tussen kinderen op het gebied van ontwikkeling. Ons uitgangspunt hierbij is altijd dat het oké is dat niet ieder kind hetzelfde is. Wij zijn er om het kind datgene te bieden wat hij/zij nodig heeft.
- De pedagogisch medewerkers zijn altijd een voorbeeld voor de kinderen, waarbij zij positief en correct sociaal gedrag laat zien.
- De pedagogisch medewerker verdeelt de aandacht tussen de kinderen.
- De pedagogisch medewerker stimuleert de kinderen om naar elkaar te luisteren.
- De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat de groep zo ingericht is dat kinderen worden uitgenodigd tot samenspel. Denk aan het maken van verschillende hoeken.

In de materiaal keuze wordt hier ook aan gedacht doordat er in de keukenhoek een tafel staat met vier stoeltjes, er is een lees hoek waar meerdere kinderen kunnen zitten.

Gezamenlijke belevenissen worden vastgelegd en doorgestuurd naar de ouders.

2.4 Jong geleerd (waarden en normen)

De wereld van kinderen wordt groter naarmate ze opgroeien; hun zelfstandigheid neemt toe. Ze gaan naar school, naar de sportclub en de BSO en leren al jong een mening te vormen en mee te praten. Kortom, ze maken deel uit van onze samenleving, samen met u en met ons en met nog zo velen die zij in de loop van hun leven zullen ontmoeten, van wie ze leren en op wie ze reageren. Van jongs af en aan moeten ze de kans krijgen om zich de cultuur (waarden en normen) van onze samenleving eigen te maken. En omdat het kinderdagverblijf een bredere samenleving is dan het gezin, komen kinderen hier in aanraking met de diversiteit van onze samenleving. Door kennis van elkaars achtergrond kunnen kinderen zich makkelijker in elkaar verplaatsen. We helpen ze daarbij door hen te begeleiden in hun morele ontwikkeling en het leren van normen en waarden. Normen en waarden zijn grote woorden, maar het gaat daarbij vaak om wat we met elkaar eigenlijk heel vanzelfsprekend vinden. Iemand begroeten als je binnenkomt bijvoorbeeld of elkaar geen pijn doen, niet jokken en iets vriendelijk vragen, het uitgangspunt is de kinderen op speelse wijze kennis te laten maken met de algemeen aanvaardbare normen en waarden, omgangsregels en sociaal gewenst gedrag. Dat doen we allereerst vanuit ons eigen voorbeeldgedrag. We respecteren de autonomie van ieder kind. Dat betekent dat het kind zichzelf kan zijn en de ruimte krijgt voor eigen ideeën en wensen. We kiezen steeds voor een positieve benadering als de dingen anders gaan dan het kind gewend is of als het even niet wil lukken. Wat voor kinderen geldt, geldt ook voor de pedagogisch medewerkers. We realiseren ons dat wij ook onderling verschillen door onze eigen opvoeding en ervaringen, en delen die daarom met elkaar en met ouders/verzorgers. We respecteren verschillende opvoedingsstijlen en gewoonten van ouders/ verzorgers en wisselen die onderling uit. Daarbij zijn we ons steeds bewust van onze verantwoording als professionele opvoeder en blijft ons algemeen pedagogisch beleid uitgangspunt in de omgang met kinderen.

Bij De Blauwe Ballon vinden wij het onder andere belangrijk dat kinderen leren rekening met elkaar te houden en respectvol met elkaar en hun omgeving omgaan. Een aantal voorbeelden van onze groepsregels zijn dan ook:

- Wij blijven met elkaar aan tafel zitten totdat iedereen klaar is, wij wachten op elkaar.
- Wij lopen op de groep, buiten mogen wij rennen.
- Binnen praten wij met een zachte stem.
- Wij zijn lief voor elkaar, conflicten lossen wij op met woorden.
- Wanneer wij samen spelen delen wij ook het speelgoed met elkaar.
- Wij spelen voorzichtig met het speelgoed zodat het heel blijft.

- Wij wassen onze handen voordat wij aan tafel gaan om te eten.

2.5 Waarnemen van de ontwikkeling

2.5.1 Observeren en oudergesprekken

2.5.1.1 Observeren

Om ontwikkelingsstimulering te kunnen afstemmen op iedere kind observeren wij de kinderen en brengen de ontwikkeling in grote lijnen in kaart. Naar aanleiding van deze observaties wordt de ontwikkeling van ieder kind besproken met de ouders/verzorgers.

Voor het volgen van de ontwikkeling van het kind hebben wij gekozen voor de R-app en de Ballonvaart. Middels deze rapportage brengen we observaties in beeld door het invullen van vragen/stellingen. De R-app wordt twee wekelijks ingevuld en de Ballonvaart jaarlijks.

De ontwikkeling van ieder kind komt hierdoor in beeld en we kunnen deze gegevens optimaal overdragen aan de volgende stamgroep of de basisschool mits de ouders/verzorgers hiervoor toestemming geven.

Doelstellingen

1. De pedagogisch medewerker observeert kinderen tijdens spontane activiteiten waarbij ze actief bezig zijn. Dat zijn allerlei dagelijkse situaties waarin kinderen aan het spelen zijn; alleen, met andere kinderen of samen met een pedagogisch medewerker. Door op deze momenten gericht naar het kind te kijken, krijgt de pedagogisch medewerker de belangrijkste gegevens over de ontwikkeling van het kind.
2. Al spelend krijgt de pedagogisch medewerker de mogelijkheid om de totale ontwikkeling van kinderen in beeld te brengen.

Vlak voor het kind naar de volgende leeftijdsfase gaat is het de bedoeling dat de huidige fase volledig in beeld is gebracht. De huidige leeftijdsfase, dit is de ontwikkelingsperiode waarin het kind zich, gezien de leeftijd, bevindt. Al tijdens het invullen hebben wij als pedagogisch medewerker een beeld van de ontwikkeling van een kind.

Wij kijken tijdens het invullen goed naar alle observatiedoelen van de ‘huidige’ periode. Aan het begin van een ‘huidige’ periode hoeven wij nog niet te verwachten dat een kind de observatiedoelen al beheerst. Aan het eind van die periode mogen wij dit wel verwachten. Daarom kijken wij altijd naar een vorige periode en naar een periode vooruit. Voor elke periode geldt, dat de observaties voor het bereiken van de leeftijd ingevuld moeten zijn.

Maandelijks worden de observaties uit de R-App aandachtig bekeken en besproken waardoor er snel gesignaleerd kan worden of een kind ondersteuning nodig heeft in een ontwikkelingsgebied.

Wij als pedagogisch medewerker weten hierdoor waaraan wij de komende weken extra aandacht kunnen geven.

Waarschijnlijk kunnen deze ontwikkelingsgebieden dan binnen een aantal weken alsnog afgevinkt worden omdat deze behaald zijn. Wanneer deze een volgende periode nog steeds niet behaald zijn dan spreken we van een achterstand en is het nodig om de ontwikkeling van het kind uitgebreider te bespreken en stappen die zijn beschreven binnen omgang met bijzonderheden in de ontwikkeling in gang te zetten.

2.5.1.2 Oudergesprekken

Oudergesprekken over de ontwikkeling van het kind

Wij vinden het belangrijk om structureel met ouders of verzorgers in gesprek te gaan over de ontwikkeling van hun kind. Hiervoor maken wij gebruik van het individuele rapport De Ballonvaart. De mentor van het kind nodigt de ouders dan uit om op gesprek te komen. In dit gesprek bespreken ze de ontwikkeling van het kind en de Ballonvaart. Dit gebeurt minimaal 1x per jaar rond de verjaardag van het kind. Mochten ouders vaker een gesprek wensen is dit natuurlijk mogelijk. Door de ouders De Ballonvaart te laten zien en mee te geven aan de ouders, geven wij ouders een goed overzicht van de ontwikkeling van hun kind.

Voorbeeld van een passage uit De Ballonvaart:

Motorische ontwikkeling	ja	nee	soms
- De grove doelgerichte bewegingen verlopen soepel en gecoördineerd (<i>bijv. rennen, klimmen, fietsen en springen</i>)	☐	☐	☐
- De handbewegingen vanuit de pols verlopen soepel en gecoördineerd (<i>bijv. schilderen, scheuren</i>)	☐	☐	☐
- Het kind kan op de juiste wijze een potlood hanteren (<i>driepunt greep/pengreep</i>)	☐	☐	☐
- Het kind kan trefzeker met fijne materialen werken (<i>bijv. kralen rijgen</i>)	☐	☐	☐
- Het kind houdt de schaar op de juiste manier vast en kan knipbewegingen maken	☐	☐	☐
- Het kind houdt een potlood of verfkwast meestal vast met de voorkeurshand	☐	☐	☐
- Het kind tekent ronde vormen/koppoters	☐	☐	☐
- Is er sprake van opvallend gedrag?	☐	☐	☐
Cognitieve ontwikkeling	ja	nee	soms
- Het kind kan voorwerpen die hetzelfde zijn ordenen	☐	☐	☐
- Het kind kent de basiskleuren (rood, blauw, geel en groen)	☐	☐	☐
- Het kind kent de basisvormen (vierkant, rondje/cirkel)	☐	☐	☐

- Het kind kan de telrij opzeggen tot tien
- Het kind kan bij concreet materiaal aanwijzen welke de grootste, kleinste of hoogste is
- Het kind kan meerdere tegenstellingen aangeven (groot-klein, meisje-jongen, licht-zwaar)
- Het kind begrijpt in een betekenisvolle context de begrippen kopen, betalen, geld en duur (*bijv. in rollenspel*)
- Het kind kent het verschil in voorzetsels (*bijv. voor, op, onder, boven*)
- Het kind pakt snel informatie op

We zetten ons van harte in om een goede samenwerking met ouders/verzorgers op te bouwen. Dat betekent dat pedagogisch medewerkers en ouders/verzorgers regelmatig met elkaar bespreken hoe het met het kind gaat, hoe zijn ontwikkeling verloopt en – als dat nodig is -, wat we samen kunnen doen als het even niet gaat zoals we verwachten. Zo hebben kinderen profijt van twee opvoed omgevingen: thuis en het kinderdagverblijf. Wij vinden het fijn om te horen hoe het thuis gaat met het kind, hoe uw kind thuis speelt en hoe hij zich voelt. Onze pedagogisch medewerkers laten u weten hoe het bij De Blauwe Ballon met hem gaat. Hier besteden wij tijd aan tijdens de overdrachtsmomenten. Door de uitwisseling van alledaagse dingen zorgen we er samen voor dat uw kind zich optimaal ontwikkelt en een fijne kindertijd heeft.

Eerste kennismaking

Kinderdagverblijf De Blauwe Ballon vindt het belangrijk dat ouders/verzorgers de juiste beslissing maken voor het kinderdagverblijf van hun keuze. Ouders/verzorgers mogen altijd een bezoek brengen aan De Blauwe Ballon. Ze worden rondgeleid en krijgen informatie over De Blauwe Ballon, het beleid en de werkwijze van De Blauwe Ballon. Er is tijdens deze rondleiding alle tijd om vragen te stellen en de sfeer te proeven. Als het kind al geboren is, wordt het kind ook uitgenodigd voor deze rondleiding. Het kind krijgt de ruimte en de gelegenheid om te spelen en al een beetje te wennen aan de nieuwe situatie.

Intake gesprek

De pedagogisch medewerker van de groep waarin uw kind geplaatst wordt, zal een aantal weken voor dat het kind naar De Blauwe Ballon komt contact met u opnemen om een afspraak te maken voor een intake gesprek. Meestal is de pedagogisch medewerker die het intake gesprek voert ook de mentor van uw kind. Zij volgt uw kind extra goed en coördineert de zorg.

De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat ouders/verzorgers in dit gesprek de ruimte krijgen over hun kind te vertellen. Ze kunnen met allerlei vragen terecht, bijvoorbeeld over de opvang zelf of de verzorging van hun kind. Ouders/verzorgers worden

geïnformeerd over de werkwijze op De Blauwe Ballon, de verschillende vormen van overleg en informatievoorziening.

Het intake gesprek is de eerste stap naar een vertrouwensrelatie tussen ouders/verzorgers en de pedagogisch medewerker. Tijdens het intake gesprek wordt belangrijke informatie over uw kind genoteerd zoals bijvoorbeeld het voedingsschema en eventuele allergieën. .

Verder worden ouders/verzorgers op de hoogte gesteld van het reilen en zeilen binnen het kinderdagverblijf.

Halen en brengen

Tijdens het brengen van het kind is er altijd gelegenheid om informatie uit te wisselen over het kind. In de groep wordt er afscheid genomen van het kind. Het is belangrijk dat het kind weet dat de ouder weggaat en op dat moment de pedagogisch medewerker voor het kind daar is. Voor het kind is het fijn als het afscheid niet te lang duurt. Bij het ophalen van het kind geeft de pedagogisch medewerker in het kort een verslag over de dag en meld eventuele bijzonderheden. Voor de kinderen schrijft de pedagogisch medewerker ook een verslag in het schriftje. Dit verslag kan gaan de invulling van de dag, over de verzorging, de voeding en het slapen. Ook worden hier eventuele bijzonderheden ingeschreven.

Drie maanden evaluatie

Wanneer uw kind gedurende 3 maanden gebruik maakt van de opvang vind er een welbevinden plaats. Dit is een soort tussenevaluatie. Hierin word gekeken of er aan de verwachtingen van de ouders voldaan wordt. Ook kunnen ouders nog wensen en/ of behoeften duidelijk maken. Dit gesprek vindt mondeling plaats.

Ouderavond

Kinderdagverblijf De Blauwe Ballon organiseert minstens één keer per jaar naar behoefte een ouderavond. Ouders/verzorgers hebben inspraak over de inhoud van de avond. Als er ideeën zijn of onderwerpen waar ouders graag meer over zouden weten dan doen we onze best om aan deze vragen te voldoen.

Ook is de ouderavond een moment voor ouders om andere ouders te leren kennen.

Ongeveer iedere 5 weken informeren wij de ouders van De Blauwe Ballon middels een nieuwsbrief. In deze nieuwsbrief staat waar de kinderen op dit moment mee bezig zijn en aanvullende informatie voor die maand.

2.5.2 Overdracht naar school

De pedagogisch medewerker van de verticale en peutergroep verzorgt een maand voordat het kind de groep gaat verlaten om naar de basisschool te gaan een schriftelijke (koude) overdracht in de vorm van een laatste Ballonvaart. Deze is dan bestemd voor de basisschool en BSO en wordt met de ouders/ verzorgers besproken. Zij moeten hier schriftelijke toestemming voor geven of De Blauwe Ballon de gegevens aan school en

BSO mag geven. Ze tekenen hiervoor een schriftelijke bevestiging. Wanneer deze niet getekend wordt, dan vind er geen overdracht met de school plaats.

Door de overdracht kan er op school en BSO zoveel mogelijk aangesloten worden op het ontwikkelingsniveau, behoeftes en karaktereigenschappen van het kind en kan het kind op de juiste manier begeleidt en uitgedaagd worden, direct na het starten. De Ballonvaart met eventueel aanvullende verslagen, wordt per mail naar de betreffende school/BSO gestuurd. Indien school of de BSO nog vragen heeft over het kinddossier kunnen zij contact opnemen met de mentor.

2.5.3 Omgang met bijzonderheden in de ontwikkeling

Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen tempo en op zijn eigen manier. In de meeste gevallen doorlopen kinderen de ontwikkeling zonder problemen of achterstanden. Echter kan het voorkomen dat een kind opvallend gedrag vertoont of achterblijft in zijn ontwikkeling. Doordat de pedagogisch medewerkers de kinderen nauwlettend volgen door middel van de Ballonvaart en de kinderen daarnaast gedurende de dag observeren in de signalen die zij afgeven, kunnen eventuele bijzonderheden in de ontwikkeling tijdig worden gesignaleerd en opgepakt. Tijdige signalering maakt het mogelijk om advies en hulp in te schakelen, waardoor de nadelige gevolgen zo beperkt mogelijk blijven. Bij het signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling, doorlopen de pedagogisch medewerkers de volgende stappen:

1. Signaleren van opvallend gedrag: de pedagogisch medewerkers van De Blauwe Ballon houden de kinderen gedurende de dag nauwlettend in de gaten, pikken signalen op en reageren hier op een passende wijze op. Wanneer signalen ons zorgen laten maken, worden deze in kaart gebracht en met de vaste collega's besproken. Indien de zorgen blijven dan worden de zorgen laagdrempelig gedeeld met de ouders. Ouders krijgen zo de kans om mee te denken en eventueel een verklaring te geven voor bepaalde opvallende signalen die het kind af geeft. Wanneer er geen verklaring is voor het opvallende gedrag van het kind, blijft de pedagogisch medewerker het kind volgen in zijn of haar ontwikkeling.
2. Observaties doornemen en nogmaals observeren: wanneer niet duidelijk is wat de aanleiding is van het gedrag van het kind, worden allereerst de eerder samengestelde observaties aan de hand van de Ballonvaart en de R-app doorgenomen. Wanneer blijkt dat hier onvoldoende in naar voren komt wat de aanleiding is van het gedrag van het kind, kan de pedagogisch medewerker besluiten om nogmaals te observeren. Er kan dan gebruik gemaakt worden van ongestructureerd observeren, waarin het gedrag van het kind en de signalen die het afgeeft objectief worden beschreven. Deze observatie zal vervolgens besproken worden in een oudergesprek, waarin de kind ontwikkeling met daarin opvallende gedragingen en signalen besproken worden met de ouders.
3. Eventueel inwinnen anoniem advies: na de signalen en gedragingen duidelijk in beeld te hebben gekregen door middel van een observatie kan een pedagogisch medewerker ervoor kiezen om naast advies te vragen van de leidinggevende ook

anoniem advies te vragen van een externe organisatie zoals consultatiebureau, VTO-team, centrum voor jeugd en gezin of veilig thuis. Zij kunnen eventueel handvaten bieden en adviseren in het bespreekbaar maken van het opvallende gedrag.

4. Oudergesprek en plan van aanpak: door middel van een gesprek met de ouders worden de zorgen omtrent de ontwikkeling van het kind besproken en wordt gezamenlijk gewerkt naar een plan van aanpak. Het is van belang om dit ook echt gezamenlijk met de ouders te doen en de hen hier een inbreng in te laten hebben, op deze manier werken zowel de ouders als De Blauwe Ballon op één lijn en voelen zich betrokken bij het plan van aanpak. Het kind ontvangt extra ondersteuning op dat gebied waarin hij of zij het nodig heeft. Dit kan door de pedagogisch medewerkers op de groep én door ouders zelf thuis uitgevoerd worden.
5. Eventueel inschakelen externe hulp: mocht het plan van aanpak niet het gewenste effect hebben, dan kan ervoor gekozen worden om (in overleg met de ouders en de leidinggevende) externe hulp in te schakelen zoals een logopedist of het consultatiebureau. Deze externe deskundige kan het betreffende kind eventueel observeren op de groep en de pedagogisch medewerkers en ouders voorzien van handvatten in de omgang met en aanpak van de bijzondere ontwikkeling. Hiervoor dienen ouders echter wel eerst toestemming te geven. Bij een vermoeden van kindermishandeling, hanteren wij de stappen van de meldcode, zoals deze beschreven staan in ons beleid veiligheid en gezondheid. Daarnaast kunnen ouders doorverwezen worden naar professionele hulp, waarna de hulpvraag in het thuisfront zal worden behandeld.

Wanneer pedagogisch medewerkers dit stappenplan doorlopen, stellen zij de leidinggevende en de pedagogisch coach hiervan op de hoogte. Zo kunnen zij het verloop van het doorlopen van het stappenplan volgen en monitoren en waar nodig ondersteuning bieden in bijvoorbeeld het observeren van het betreffende kind, het laagdrempelig bespreken van de signalen met de ouders, het voeren van het oudergesprek, het opstellen van een plan van aanpak en het inschakelen van of doorverwijzen naar professionele hulp.

Toerusting en ondersteuning pedagogisch medewerkers:

Uiteraard is bijscholing omtrent het onderwerp opvallende ontwikkeling ook van belang. Om deze reden komt dit onderwerp minstens één keer per jaar aan bod. Dit kan in de vorm van een studiedag, een cursus, een vergadering of een workshop op locatie. De bijscholing kan zowel door een externe organisatie worden geboden als intern medewerkers. Met de bijscholing krijgen de medewerkers de kans om de kennis te vergroten en op te frissen. Tevens blijven pedagogisch medewerkers actief bezig met de ontwikkelingspedagogiek van het kind waardoor zij beter en adequater kunnen reageren op signalen van kinderen. Er wordt voor elk jaar een jaarplanning opgesteld waarbij er wordt gekozen welke opleidingen, cursussen en of workshops de pedagogisch medewerkers het betreffende jaar zullen volgen. Op locatie is meer informatie aanwezig over de scholingsjaarplanning.

Daarnaast is er een pedagogisch coach binnen De Blauwe Ballon, één keer per jaar organiseert zij een intervisie, waarbij opvoedkundige en pedagogische vragen met

betrekking tot opvallend gedrag, ontwikkelingsproblematiek en andere pedagogische vraagstukken met betrekking tot de begeleiding kunnen worden gesteld. Gedurende deze intervisie wordt er tevens gekeken naar alle kinderen met opvallend gedrag. Gedurende het jaar heeft de pedagogisch coach maandelijks gesprekken en hebben de pedagogisch medewerkers de mogelijkheid om vragen te stellen en krijgen zij indien nodig extra begeleiding.

HOOFDSTUK 3: DE BLAUWE BALLON INFORMATIE VOOR OUDER EN KIND

3.1 Stamgroepen

3.1.1 Stamgroep

Kinderdagverblijf De Blauwe Ballon heeft 3 stamgroepen.

Kinderdagverblijf De Blauwe Ballon heeft bewust gekozen voor de verdeling van de baby-dreumes groep 0-2 jaar , de verticale groep 1-4 jaar en de peutergroep 2-4 jaar. Kinderen verblijven dus sowieso gedurende eerste 1 jaar in dezelfde groep (stamgroep) en vervolgens verblijven ze de volgende jaren tot dat het kind naar de basisschool gaat weer in dezelfde groep (stamgroep). Door middel van maatwerk wordt er in overleg met de mentor en de ouders/verzorgers een vervolg groep geadviseerd. Zo kan het zijn dat een 1 jarige een goede aansluiting vind bij de verticale groep en een ander kindje beter kan wachten om met 2 jarige leeftijd over te stappen naar de peutergroep.

Dit met een vast team van pedagogisch medewerkers. Voordelen van deze verdeling:

1. De groepsleiding kan goed inspelen op het ontwikkelingsniveau van de kinderen en specifiek ingaan op de behoeftes en interesses van de leeftijdsgroep.
2. Wanneer een kind achter blijft in zijn ontwikkeling wordt dit eerder waargenomen.
3. Het aanbod van activiteiten en spelmateriaal kan goed op de leeftijd van de kinderen worden afgestemd evenals de groepsregels.
4. Er is een meer evenwichtig in het dagritme
5. Kinderen hebben meer vriendjes in dezelfde leeftijd en kunnen daardoor meer spelen op hun eigen niveau.
6. De groep blijft een uitdaging voor de kinderen. De oudere kinderen zullen zich niet snel vervelen of uitgekeken raken.

Babygroep

Deze groep heeft de beschikking over een speelmat, een afgeschermd ruimte voor zuigelingen, een huishoek en een activiteitentafel. Aan het begin van de dag zetten de pedagogisch medewerkers de groep uitdagend klaar met spelmateriaal zodat de kinderen direct tot spel kunnen komen. De indeling van de ruimte is zo dat de kinderen ook zelf bij

speelgoed en boekjes kunnen. De kinderen slapen in de afzonderlijke slaapkamer aangrenzend aan de groepsruimte. Hierdoor kan het kind rustig en ontspannen slapen. In aan de groepsruimte is een keukenblok aanwezig waar de stamgroep gebruik van maakt. In de groepsruimte en de zuigelingen ruimte bevindt zich een verschoon blok en er is een toilet aanwezig.

Aangrenzend aan de speelruimte is een buitenruimte voor de allerkleinste. Deze is in afmeting evenredig aan de groepsruimte waardoor er een veilige en overzichtelijke speelplek ontstaat.

Peutergroep

Spelmateriaal staat op kind hoogte zodat kinderen zelf ook spullen kunnen pakken en opruimen. De speelgoedbakken zijn voorzien van foto's zodat de kinderen direct kunnen zien welk speelgoed ze in welke bak kunnen vinden en ook weten waar ze het weer kunnen opruimen. De groepsruimte bestaat uit een bouwhoek, een duplo tafel, een keukenhoek, een poppenhoek, een winkelhoek en een beweeghoek waar kinderen kunnen sporten/ afgewisseld met klim en klauter kussens .

De pedagogisch medewerkers zetten de groep iedere ochtend uitdagend klaar, zodat kinderen direct gestimuleerd worden tot spel. Knutselwerkjes worden in het zicht van de kinderen opgehangen. Op de groep hebben we ontwikkelingsmateriaal zoals puzzels met meerdere en kleinere stukjes of sorteren op kleur etc. Het keukenblok bevindt zich in een andere ruimte aangrenzend aan de groepsruimte. Aangrenzend aan groepsruimte bevindt zich ook de sanitaire ruimte met wasbak op kindhoogte en de wc-tjes. Het verschoonblok bevindt zich in de groepsruimte aangrenzend aan de sanitaire ruimte

De kinderen kunnen zich terug trekken / slapen in de aparte slaapkamer.

Groep	Leeftijd	Aantal kinderen	Aantal pedagogisch medewerkers
Babygroep	0-2 jaar	12	3
Verticale groep	1-4 jaar	13	2
Peutergroep	2-4 jaar	16	2

3.1.2 Verlaten van de stamgroep

Het is mogelijk voor de kinderen om de eigen stamgroep te verlaten voor een activiteiten. Bij De Blauwe Ballon erkennen wij een aantal situaties waarin de kinderen de eigen stamgroep kunnen verlaten:

1. **Tijdens buitenspelen.** Buitenspelen is een heerlijke activiteit voor de kinderen, ze kunnen rennen, ontdekken en hun energie kwijt. De Blauwe Ballon beschikt over een eigen buitenspeelruimte die is ingericht voor de kinderen. De pedagogisch medewerkers spelen samen met de kinderen buiten. Voor het buitenspelen houden de pedagogisch medewerkers de werkafspraken zoals beschreven in het beleid veiligheid en gezondheid aan. Tijdens het buitenspelen kunnen de pedagogisch medewerkers ervoor kiezen om gebruik te maken van de eigen buitenspeelruimte of zich bij een andere buitenspeelruimte te voegen. Een belangrijk uitgangspunt is dat er van elke stamgroep minimaal één pedagogisch medewerker met de kinderen buiten speelt. De pedagogisch medewerkers houden het welzijn en emotionele veiligheid in de gaten en begeleiden de kinderen daar waar nodig is.
2. **Uitstapjes.** Om de wereld in het echt te ontdekken is het goed om ook uitstapjes te ondernemen. Dit kunnen wandelingen zijn in de buurt en met zijn alle naar de supermarkt voor een boodschap tot een uitstapje naar een kinderboerderij of een park. Een vooropstaand feit is dat uitstapje ten alle tijden veilig moeten plaatsvinden. Zo wordt er ten alle tijden voldaan aan het BKR en worden de werkafspraken die zijn gemaakt omtrent uitstapjes strikt gevolgd om ongevallen zoveel mogelijk te voorkomen. Voorafgaand aan een uitstapje wordt altijd toestemming gevraagd aan de ouders/verzorgers middels een toestemmingsformulier.

Tijdens het open deuren beleid.

Het open deuren beleid houdt letterlijk in dat de deuren tussen de groepen 'open' zijn, waardoor kinderen zelf kunnen kiezen in welke ruimte zij willen spelen. Zo kan een peuter even op bezoek bij zijn baby zusjes en kan een dreumes op veilige wijze kennis maken met de peutergroep en de peuters. Kinderen tot en met tien maanden blijven altijd op de eigen stamgroep. Aan het open deuren beleid zijn wel enkele regels verbonden, namelijk:

Tijdens open deuren beleid:

- Bij De Blauwe Ballon wordt per dag gekeken of er open deuren beleid wordt aangeboden. Afhankelijk van het activiteitenprogramma maar ook de groepssamenstelling zullen de pedagogisch medewerkers in overleg het open deuren beleid aanbieden.
- Het open deuren beleid kan worden aangeboden in de ochtend en middag en tussen 13.00 en 15.00 uur.
- Een belangrijk uitgangspunt is dat kinderen ten alle tijden op de eigen groep eten en slapen, om deze reden zijn er slechts gezette tijden waarom het open deuren beleid wordt aangeboden.

BKR tijdens open deuren beleid:

Wanneer de kinderen tijdens het open deuren beleid de eigen stamgroep verlaten, wordt de maximale omvang van de stamgroep tijdelijk losgelaten. Wel blijft het

aantal kinderen per pedagogisch medewerker van kracht, toegepast op het aantal aanwezige kinderen per originele stamgroep.

De kinderen kunnen tijdens het open deuren beleid, afhankelijk van de dag en de mogelijkheden, spelen op de verticale groep, de babygroep, de peutergroep of buiten.

Emotionele veiligheid waarborgen tijdens het open deuren beleid:

Tijdens het open deuren beleid is het van belang om het welzijn van alle kinderen in de gaten te houden. Alle kinderen, ook de kinderen die op de eigen groep blijven spelen, dienen zich prettig te voelen bij het open deuren beleid. Zoals hierboven al beschreven staat kiest de pedagogisch medewerker heel bewust om het open deuren beleid wel of niet aan te bieden. Een overweging om het open deuren beleid niet aan te bieden is bijvoorbeeld als er wenkinderen zijn, die de overgang van thuis naar de opvang erg lastig vinden. Indien het open deuren beleid wordt aangeboden maar de pedagogisch medewerker opmerkt dat de emotionele veiligheid van kinderen hierdoor minder gewaarborgd kan worden zal zij het open deuren beleid in overleg met de pedagogisch medewerkers en de kinderen vroegtijdig afbreken. Daarnaast wordt tijdens het open deuren beleid speelmateriaal aangeboden dat voor alle aanwezige kinderen op de groep veilig is.

3.1.3 Samenvoegen

Bij De Blauwe Ballon kan het voorkomen dat groepen samen worden gevoegd. Uitgangspunt is dat de stamgroep een vaste groep is, waarbij van tevoren bekend is welke dit is (en welke beroepskrachten hierbij horen). Dit betekent dat het niet is toegestaan om dagelijks te bepalen hoe de groepen worden ingedeeld, aan de hand van het aantal aanwezige kinderen. Samenvoegen betekent tevens dat de gehele groep samenvoegt, en niet delen van de stamgroep.

Er zijn wettelijk toegestaan twee manieren om samen te voegen;

Structureel samenvoegen

Bij structureel samenvoegen worden er een stamgroep op een andere groep opgevangen (oftewel een tweede stamgroep), waardoor dit wel binnen de regelgeving is toegestaan. Dit is bijvoorbeeld het geval als er op bepaalde dagen structureel minder kinderen worden geplaatst, en er sprake is van een minder aantal groepen dan op de overige dagen. Zo kan het zijn dat een kind als stamgroep de 'A' heeft, maar op woensdag minder kinderen geplaatst worden dat de stamgroep 'B' en de stamgroep 'A' samen worden gevoegd op stamgroep 'B'. De kinderen van stamgroep 'A' worden op deze dag opgevangen in een tweede stamgroep. Dit betekent dat er een kind op een ander stamgroep wordt opgevangen. Ouders dienen een schriftelijke toestemming te geven indien er sprake is van structureel samenvoegen.

Structureel samenvoegen bij De Blauwe Ballon:

Bij De Blauwe Ballon wordt op de volgende momenten (dagranden) structureel samengevoegd:

1. Bij start van de dag voegen wij van 7.00 tot 08.00 samen in de groepsruimte van de babygroep om uiterlijk 08.30 gaan alle kinderen naar de eigen stamgroep toe.
2. Aan het einde van de dag voegen wij samen in de groepsruimte van de baby's vanaf 17.30 indien kind aantal het toelaat. Dit gebeurt alleen als er minder dan 8 kinderen aanwezig zijn.

Incidenteel samenvoegen

In vakanties kan het aantal kinderen dagelijks wisselen. Er mag niet dagelijks worden bepaald dat de stamgroep wordt opgeheven. Het is echter zowel op organisatorisch als pedagogisch vlak niet wenselijk als bij een zeer laag aantal kinderen in een groep toch verplicht in de eigen groep met de daarbij behorende beroepskracht moet worden verbleven. Om deze reden wordt er voor een vakantieperiode geïnventariseerd wanneer kinderen afwezig zijn. Hierdoor heeft De Blauwe Ballon de mogelijkheid om in kaart te brengen op welke dagen er sprake is van zeer laag aantal kinderen. Aan de hand van deze inventarisatie zal De Blauwe Ballon in kaart brengen wanneer en op welke wijze de stamgroepen zullen samenvoegen. De ouders worden doormiddel van een brief vooraf geïnformeerd over welke stamgroep wordt samengevoegd en in welke stamgroepsruimte de kinderen worden opgevangen. Dit betekent dat tijdens vakantieperiodes kinderen in een andere stamgroep dan de eigen stamgroep opgevangen kunnen worden. Ouders dienen voor specifiek voor de datums dat er incidenteel wordt samengevoegd schriftelijke toestemming te geven.

Uiteraard wordt met het samenvoegen in vakantieperiode rekening gehouden met de emotionele veiligheid van de kinderen, zo wordt bij het samenvoegen gestreefd naar het inzetten van één vertrouwde pedagogisch medewerker van de groep.

Schriftelijke toestemming:

Indien De Blauwe Ballon incidenteel samenvoegt behoren ouders hiervoor vooraf schriftelijke toestemming te geven. Voor het samenvoegen aan dagranden wordt geen schriftelijke toestemming gevraagd. De dagranden worden beschouwd als werkwijze, er wordt in de praktijk samengevoegd op de dagranden zoals beschreven in het pedagogisch beleidsplan. Ouders worden hier tevens van op de hoogte gesteld tijdens de intake.

Doordat ouders vooraf op de hoogte worden gesteld op welke wijze er wordt samengevoegd kunnen de ouders en pedagogisch medewerkers de kinderen voorbereiden op het samenvoegen.

3.2 Dagindeling

3.2.1 Dagindeling

Elke dag heeft een vaste dagindeling, actieve en rustige momenten wisselen elkaar af. De zorg voor kinderen, de activiteiten, het eten, drinken, slapen, spelen en verschonen geeft een basisstructuur aan de dag. Dit geeft rust, veiligheid en duidelijkheid voor het kind. Een belangrijk rustmoment van de dag is samen iets drinken of eten. Samen eten en drinken bevordert de sociale vaardigheden van kinderen, bovendien is het gezellig. Tijdens de maaltijd is er ook de gelegenheid om met elkaar te praten, te luisteren en te zingen. Zo herhalen we dagelijks het samen zingen van het fruitlied of smakelijk eten lied aan de tafel. Dit gebeurt in een leuke ontspannen sfeer. De kinderen worden op een speelse manier gestimuleerd te eten. Indien een kind niet wil eten, word dit hem niet opgedrongen. De pedagogisch medewerkers nemen hierover contact op met de ouders/ verzorgers. Tijdens het eten zorgt de pedagogisch medewerker ervoor dat er netjes wordt gegeten. Hierin nemen zij een voorbeeldfunctie. De kinderen leren zelf een keuze maken wat ze op hun brood willen en welk fruit ze willen eten.

De dagindeling van de allerkleinsten is afgestemd op hun eigen ritme. Ouders geven bij het intake gesprek aan welk voedingsschema ze thuis hanteren en op welk(e) moment(en) ze graag willen dat hun kind een rust moment aangeboden krijgt. We nemen rustig de tijd voor een fles, een spelletje op schoot of gewoon een fijne knuffel. Vanaf 8 maanden gaan de kinderen in kleine stapjes gebruik maken van de globale dagindeling van het kinderdagverblijf.

Bij het brengen en ophalen voor de ouders hebben we aandacht voor een goede overdracht van en naar ouders/verzorgers.

Globale dagindeling van het kinderdagverblijf:

7:00	Vanaf 7:00 worden de kinderen gebracht, bijzonderheden worden door de ouder overgedragen aan de pedagogisch medewerker. Tot dat we met de kinderen aan tafel gaan word er gespeeld. Tot 8:00 kan het kind, op verzoek van de ouder(s), nog ontbijten op de groep. Na 8:00 is deze mogelijkheid er niet meer en is het eerst volgende eetmoment om 09:30.
09:00/09:30	Tussen 09:00 en 09:30 ruimen we samen met de kinderen het speelgoed op en iedereen gaat aan tafel om fruit te eten en iets te drinken. Dit is ook een moment om liedjes te zingen, een boekje te lezen of de kinderen te laten vertellen wat zij hebben beleefd, hierna vervolgt een verschoonronde voor de kinderen met een luier.
10:00-11:30	Tussen 10:00 en 11:15 worden er thema gerichte activiteiten aangeboden of vrijspelen en als het weer het toelaat wordt er dagelijks naar buiten gegaan. Jonge kinderen die nog 2 keer slapen krijgen hier een rust moment aangeboden. Om 11.15 worden activiteiten en spel langzaam afgerond en wordt er gezamenlijk opgeruimd.

11:30-12:30	Tussen 11:30 en 12:30 gaan we aan tafel voor de lunch en zingen we samen het liedje 'smakelijk eten'.
12:30	Rond 12:30 worden de kinderen in gelegenheid gesteld om te gaan slapen of rusten en vind er een verschoon ronde plaats. De allerkleinste slapen meerdere malen per dag, we volgen hierin het slaapritme van het kind. Alle kinderen slapen in de slaapruijnte van de bijbehorende stamgroep. De kinderen die wakker blijven mogen vrij spelen of doen een ontwikkelingsgerichte activiteit.
14:30/15:00	Tussen 14:30 en 15:00 worden de kinderen die geslapen hebben langzaam wakker. Ze worden aangekleed/ verschoond en mogen even vrij spelen. Aansluitend mag iedereen plaats nemen aan de tafel en eten we samen een groente tussendoortje met iets te drinken erbij.
15:45-16:30	Als het weer het toelaat gaan we nog even naar buiten of er vindt een kleine activiteit plaats.
16:30/17:00	Rond 16:30-17:00 Gaan we met de kinderen voor de laatste keer aan tafel en nuttigen een koekje met iets te drinken. Tijdens dit tafelmoment wordt de dag met de kinderen besproken.
17:00-18:30	Hierna komen de ouders de kinderen weer ophalen met de mogelijkheid tot 18:30.

3.2.2 SLAAPBELEID

Het kinderdagverblijf beschikt over 3 slaapkamers waar het kind de mogelijkheid krijgt om rustig te slapen. Bij de jongste wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met het slaapritme van het kind. Bij de oudere kinderen is het slaapmoment in de middag, na de broodmaaltijd. Naarmate het kind ouder wordt zal het niet/ minder gaan slapen. Ouders mogen dit zelf aangeven.

Het slapen is een vast ritueel voor de kinderen. Het kind wordt voor het slapen gaan verschoond of gaat naar het toilet. De pedagogisch medewerker stimuleert het kind zichzelf aan en uit te kleden door op een enthousiast wijze naar het kind te communiceren wat het kind kan en mag doen. Het kind heeft zoveel mogelijk een vast bedje en vast beddengoed/slaapzak en eventueel een eigen knuffel of speen van thuis. De pedagogisch medewerker overlegt met de ouder over het slapen van het kind bij De Blauwe Ballon en communiceert bij het ophalen of in de schriftelijke overdracht hoelang het kind heeft geslapen.

3.3 Diensten, extra dagen en ruildagen

3.3.1 Extra dagen

Bij De Blauwe Ballon is het mogelijk om extra dagen af te nemen. Extra dagen dienen zo vroeg mogelijk te worden aangevraagd middels het ouderportaal.

Het kind kan extra komen indien:

Er plek is op de eigen stam groep of er plek is op een andere stamgroep, voor de opvang op een andere stamgroep gedurende een extra dag dienen ouders een schriftelijk toestemmingsformulier te tekenen.

Hierbij worden de volgende richtlijnen aangehouden:

- De maximaal aantal toegestane kinderen van de stamgroep niet wordt overschreden
- De BKR niet wordt overschreden
- Er geen extra beroepskracht ingezet hoeft te worden

Bij een aanvraag voor een extra dag zijn kosten verbonden welke gelijk staan aan de kosten voor dagopvang.

3.3.2 Ruildagen

Daarnaast is het mogelijk om dagen te ruilen. Dagen dat het kind niet aanwezig was door ziekte of vakanties kunnen niet geruild worden. Indien er geruild wordt kan de ruiling binnen twee weken plaatsvinden (zeven dagen voor de originele opvang dag en zeven dagen na de originele opvang dag).

Het aanvragen van een ruiling dient te worden gedaan middels het ouderportaal.

Het kind kan ruilen indien:

* Er plek is op de eigen stamgroep of er plek is op een andere stamgroep, voor de opvang op een andere stamgroep gedurende een ruildag dienen ouders een schriftelijk toestemmingsformulier te tekenen. Hierbij worden de volgende richtlijnen aangehouden:

- a. De maximaal aantal toegestane kinderen van de stamgroep niet wordt overschreden
- b. De BKR niet wordt overschreden
- c. Er geen extra beroepskracht ingezet hoeft te worden

Veiligheid waarborgen bij opvang andere stamgroep

Indien een extra dag of ruildag plaatsvindt op de andere stamgroep dragen wij er zorg voor dat het kind zich voldoende veilig voelt. De Blauwe Ballon is een kleinschalige kinderopvang waardoor alle pedagogisch medewerkers bekend zijn met alle kinderen en de kinderen vertrouwd zijn met alle pedagogisch medewerkers. Hierdoor kan er

voldoende worden ingespeeld op de behoeftes van het kind en zal het kind zich ook veilig en vertrouwd voelen op de andere groep.

3.4 Openingstijden en sluitingsdagen

Kinderopvang De Blauwe Ballon biedt kinderopvang voor kinderen van 0 tot 4jaar. Wij zijn geopend van 7 uur tot kwart over 6 van maandag tot en met vrijdag.

De Blauwe Ballon is gesloten op de volgende dagen:

Nieuwjaarsdag

2de Paasdag

Koningsdag

Bevrijdingsdag (1x in de vijf jaar 2020, 2025 etc.)

Hemelvaartsdag

2de Pinksterdag

Sinterklaasavond sluiten wij om 16.30

Kerstavond sluiten wij om 16:30

1ste en 2de Kerstdag

Oudejaarsdag sluiten wij om 16:30

3.5 Oudercommissie

Oudercommissie

De Wet kinderopvang geeft ouders het recht de kinderopvang te beïnvloeden op belangrijke beleidsonderwerpen. Hiervoor is er een oudercommissie: zij mogen gevraagd en ongevraagd advies geven over diverse onderwerpen binnen kinderopvang De Blauwe Ballon. Het reglement van de oudercommissie beschrijft de regelingen en afspraken waarbinnen de medezeggenschap bij kinderopvang De Blauwe Ballon uitgevoerd wordt, zoals bijvoorbeeld het uit te voeren beleid. De oudercommissie bepaalt zelf haar werkwijze en taakverdeling en legt dat vast in een huishoudelijk reglement.

De oudercommissie heeft als doel de belangen van de kinderen en de ouders van kinderopvang De Blauwe Ballon waar de oudercommissie aan verbonden, is zo goed mogelijk te behartigen en de ouders te vertegenwoordigen. De oudercommissie bevordert goede en heldere informatie aan ouders, de betrokkenheid van ouders bij de kinderopvang en fungeert als aanspreekpunt voor ouders met klachten en informeert hen zo nodig over de klachtenregeling.

3.6 Klachten

In het kader van de wet kinderopvang is er een interne klachtenregeling opgesteld voor kinderopvang De Blauwe Ballon Ondanks de goede zorgen en de hoge kwaliteit die De Blauwe Ballon nastreeft kan er in de samenwerking tussen ouders, kinderen en pedagogisch medewerkers een klacht ontstaan. De Blauwe Ballon neemt klachten serieus en ziet de klacht als een moment om van te leren en te groeien. Om op deze wijze de

kwaliteit van de kinderopvang nog verder te verhogen.

De Blauwe Ballon onderscheidt twee soorten officiële klachtenregelingen:

Interne klachtenregeling

Bij voorkeur maken ouders/ verzorgers een klacht eerst bespreekbaar bij de directe betrokkenen. Mocht dit niet leiden tot een bevredigende oplossing dan kan er een officiële klacht worden ingediend. Deze officiële klacht dient schriftelijk kenbaar gemaakt te worden bij de leidinggevende. De leidinggevende zal de klacht in behandeling nemen, mocht de klacht een vermoeden van kindermishandeling betreffen dan treedt de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in werking. De interne klachtenprocedure wordt daarmee afgesloten. Nadat de klacht in behandeling is genomen zal de leidinggevende contact opnemen met de betrokkene en eventueel de oudercommissie bij de klachtenprocedure betrekken. Binnen ten minste 6 weken na het indienen van de klacht, zal een schriftelijke en gemotiveerd oordeel, inclusief concrete termijnen waarbinnen eventuele maatregelen zullen worden gerealiseerd, verstuurd worden naar de ouder. Voor meer informatie over de interne klachtenregeling kunt u kijken in de interne klachtenregeling die op locatie inzichtelijk is.

Externe klachtenregeling

Mocht interne klachtafhandeling niet leiden tot een bevredigende oplossing dan staat ouders de weg vrij naar informatie, advies en mediation bij de geschillencommissie, gevestigd in Den Haag. Of het aanmelden van het geschil bij de Geschillencommissie www.degeschillencommissie.nl.

- In sommige gevallen is het van belang de klacht rechtstreeks in te dienen bij de Geschillencommissie:
- De kinderopvangorganisatie niet binnen 6 weken heeft gereageerd op de schriftelijke klacht.
- De ouders en de kinderopvangorganisatie het niet binnen 6 weken eens zijn geworden over de afhandeling van een klacht.
- De kinderopvangorganisatie geen adequate klachtenregeling heeft.
In uitzondering op het bovenstaande mogen ouders meteen een geschil indienen bij de Geschillencommissie Kinderopvang als in redelijkheid niet van ouders kan worden verlangd dat zij onder de gegeven omstandigheden een klacht indienen bij de kinderopvangorganisatie.
Dit kan zijn bijvoorbeeld bij klachten over intimidatie of wanneer ouders bang zijn dat het voorleggen van hun klacht vervelende consequenties kan hebben.
De Geschillencommissie beoordeelt in individuele gevallen of aan de voorwaarden hiervoor wordt voldaan.

HOOFDSTUK 4: WET KINDEROPVANG

4.1 Drie uurs regeling

Op een aantal vastgestelde momenten op de dag mag er worden afgeweken van het beroeps kind ratio. Dit betekent dat er tijdelijk minder pedagogisch medewerkers ingezet mogen worden waarbij in ieder geval minimaal de helft van het aantal benodigde pedagogisch medewerkers aanwezig dient te zijn.

Bij een openingstijd van 10 uur of langer mag er maximaal drie uur worden afgeweken van het BKR, de zogeheten drie uurs regeling.

De regeling treedt in werking zodra een pedagogisch medewerker meer dan het toegestane aantal kinderen in haar eentje opvangt. In de kind planning wordt bijgehouden wanneer kinderen binnenkomen en wanneer zij naar huis gaan, hierdoor wordt inzichtelijk gemaakt wanneer er van het BKR wordt afgeweken.

Als blijkt dat we meer dan drie uur af gaan wijken volgens de BKR op een dag (incl. de pauzes), wordt het rooster incidenteel of structureel aangepast, naar gelang de situatie.

Op het moment dat de drie- uurs regeling in werking is getreden en er slechts één PM'er in het pand is, zorgen we er altijd voor een tweede volwassene die aanwezig is in het pand bv een stagiaire (18+) of de leidinggevende.

Tijdens onderstaande tijden wordt er afgeweken van de BKR, buiten deze tijden wordt er niet afgeweken van het BKR, de kinderopvang is geopend van 7.00-18.30.

De drie uurs regeling wordt ieder drie maanden geëvalueerd en indien nodig (in overleg met de O.C) aangepast. Indien de regeling wordt aangepast worden ouders ten alle tijden doormiddel van een nieuwsbrief op de hoogte gesteld van de vernieuwde regeling.

07.00-08.30 uur	clusteren	0 uur
08.30-09.15 uur	alleen	0,75 uur
09.15-13.00 uur	stamgroep	0 uur
13.00-14.00 uur	pauze	1 uur
14.00-14.30 uur	pauze	0,5 uur
14.30-16.30 uur	stamgroep	0 uur
16.30-17.15 uur	alleen	0,75 uur
17.15-18.30 uur	clusteren	0 uur
Totaal		3 uur

De diensten/ pauze tijden van de pedagogisch medewerkers zijn:
“Vroege dienst” Pm’r werkt van 07.00 - 16.30 uur en heeft 1 uur pauze
“Late dienst” Pm’r werkt van 09.15 - 18.30 uur en heeft 0,5 uur pauze

4.2 Inzet stagiaires en vrijwilligers

4.2.1 Stagiaires

Het kan voorkomen dat het team van vaste pedagogisch medewerkers op de groep ondersteund wordt door stagiaires.

- Dit zullen dan stagiaires zijn voor de opleiding pedagogisch medewerker niveau 3 en 4. Zij worden begeleid door een werkbegeleider (een ervaren pedagogisch medewerker) en een praktijkopleider.

- “Snuffel” stagiaires zullen vooral meekijken, zij zitten nog op een vooropleiding en het is de bedoeling dat zij meekijken in het beroep waar ze in geïnteresseerd zijn, om straks een betere beroepskeuze te kunnen maken.

Over de aanwezigheid van stagiaires worden afspraken gemaakt. Ouders worden daar regelmatig van op de hoogte gehouden via de schriftjes of de nieuwsbrief.

Ook stellen stagiaires zich persoonlijk voor en hangt er een poster met een foto en informatie over de stagiaire in de centrale hal. Stagiaire en stagebegeleider (pedagogisch medewerker) maken samen afspraken voor overleg met elkaar of met de docent van de stagiaire.

Wij zijn van mening dat het voor ons van belang is om stagiaires te begeleiden. Zij zijn immers onze toekomstige collega’s. Voor de kinderen is het soms even wennen als er nieuwe stagiaire is, maar met een stagiaire is er ook extra aandacht voor de kinderen. Ons streven is dat de stagiaire, met uitzondering van de maatschappelijke stage een heel schooljaar bij De Blauwe Ballon blijft. Dat is zowel voor de kinderen als de pedagogisch medewerker prettig.

De stagiaire (niveau 3 en 4) is bij ons om zichzelf verder te ontwikkelen als pedagogisch medewerkers. De taken die een stagiaire kan uitvoeren:

Alle leerjaren

- Pedagogisch medewerker ondersteunen tijdens activiteiten
- Activiteit aanbieden met ondersteuning van de pedagogisch medewerker
- Begeleiden van ontwikkeling
- Observeren van kinderen (in samenwerking met de mentor van het kind)
- Begeleiden tijdens eet en drink momenten
- Uitvoeren van huishoudelijke taken
- Begeleiden van kinderen tijdens vrij spel momenten

Laatste leerjaar

Indien de stagiaire in het laatste leerjaar zit en indien zij boven de 18 jaar is mag zij onderstaande extra werkzaamheden uitvoeren

- Aanbieden van een activiteit
- Deelnemen aan oudergesprekken
- Overdracht aan ouder geven aan het einde van de dag

Snuffel stagiaires:

- Uitvoeren van huishoudelijke taken
- Begeleiden van kinderen tijdens vrij spel momenten

De taken van de stagiaires verschillen per ‘soort’ stagiaire, leerjaar en opleiding. Zo worden er twee soorten stagiaires onderscheiden:

BBL-stagiaires en derde leerweg studenten

Een BBL stagiaire of derde leerweg student volgt een werken-en leren opleiding. Een Derde-Leerweg opleiding kent geen vaste uren zoals een BBL of BOL stage, hierdoor is het dus flexibel en zeer geschikt voor mensen met andere bezigheden (baan, gezin). Derde-leerweg opleidingen vallen net als andere mbo-opleidingen onder de Wet Educatie beroepsonderwijs en voldoet dus aan dezelfde strenge kwaliteitseisen. Bij deze vormen van opleidingen mag de stagiaire worden ingezet als een formatieve pedagogisch medewerker. Afhankelijk van de fase van haar opleiding, toets uitslagen en beoordeling van de praktijkbegeleider, is deze inzetbaarheid van 0 tot 100%. Wij dragen ervoor zorg dat er niet meer dan 33% van de personele bezetting uit BBL'er bestaan gedurende de dag. De BBL of derde leerweg student heeft een arbeidscontract bij kinderopvang De Blauwe Ballon, indien zij formatief wordt ingezet. BBL studenten of derde leerweg studenten hebben een arbeidscontract van het kinderdagverblijf van minimaal 20 uur. Indien de derde leerweg of BBL student niet formatief wordt ingezet, maar als zijnde Bol stagiaire zal zij geen uren contract krijgen. Indien een BBL-stagiaire of derde leerweg student formatief wordt ingezet zal er ten alle tijden een inzetbaarheid verslag worden opgesteld waarin is beschreven voor hoeveel procent de stagiaire formatief ingezet kan worden alsmede de reden van deze conclusie.

Op het moment zijn er geen BBL-stagiaires werkzaam bij kinderdagverblijf De Blauwe Ballon. Mocht dit in de toekomst wel zo zijn dan wordt de formatieve inzetbaarheid op basis van uren berekent op de volgende wijze:

Bijvoorbeeld; indien zij voor 50% inzetbaar is wordt zij de helft van de tijd formatief ingezet als pedagogisch medewerker en de andere 50% van de tijd boventallig ingezet als stagiaire.

Een BBL voert de volgende taken uit:
Alle leerjaren en inzet percentage

- Activiteiten aanbieden
- Activiteit aanbieden met ondersteuning van de pedagogisch medewerker
- Begeleiden van ontwikkeling
- Observeren van kinderen (in samenwerking met de mentor van het kind)
- Begeleiden tijdens eet en drink momenten
- Uitvoeren van verzorgingsmomenten zoals, verschonen , toiletbegeleiding , flesje geven

- Uitvoeren van huishoudelijke taken
- Begeleiden van kinderen tijdens vrij spel momenten

Laatste leerjaar of bij inzetbaarheidspercentage boven de 50%

- Aanbieden van een workshop reeks of activiteit
- Deelnemen aan oudergesprekken en kinderen observeren

- Overdracht aan ouder geven aan het einde van de dag
- Oudergesprekken en kinderen observeren
- Het opstellen van een handelingsplan m.b.t. een kind

Laatste leerjaar of bij inzetbaarheidspercentage van 100%

- De BBL-stagiaire functioneert als volledig pedagogisch medewerker en voert tevens

gelijkwaardige taken uit. Indien noodzakelijk worden taken begeleid en ondersteund door collega's. De BBL-er zal echter niet als vast gezicht worden aangewezen. Daarnaast voert zij mentor taken alleen uit met controle van een collega.

BOL- stagiaires:

Naast BBL-studenten kunnen er tevens BOL-studenten stage lopen bij De Blauwe Ballon. Zij volgen een beroeps opleidende leerweg, waarbij zij stage lopen. Deze stagiaires staan boventallig ingezet, dit betekent dat zij niet de eindverantwoordelijke zijn voor de welzijn van de kinderen. Onder bepaalde omstandigheden kan besloten worden een BOL-student formatief in te zetten. Dit gebeurt alleen als de BOL-student capabel genoeg is om als volwaardige pedagogisch medewerker ingezet te worden. Mocht er worden besloten om een BOL-student als formatieve pedagogisch medewerker in te zetten dan wordt er ten alle tijden een inzetbaarheid verslag opgesteld. Daarnaast mag een BOL-stagiaire alleen worden ingezet onder de volgende voorwaarde:

- Een bol student mag allen ingezet worden tijdens ziekte van een pedagogisch medewerkers of tijdens schoolvakanties van de student.
- De bol student mag nooit alleen op de groep staan behalve tijdens pauzes
- De bol student mag niet worden ingezet tijdens het eerste leerjaar
- De bol student kan allen worden ingezet op de eigen stage locatie (KDV of BSO)
Bij kinderopvang De Blauwe Ballon houden wij ons aan onderstaand richtlijnen zoals vastgesteld in het cao-kinderopvang:

Inzetbaarheid en salariering studenten mbo en HBO Opleidingsfase	Formatieve inzetbaarheid	Wijze van vaststelling opleidingsfase	Wijze van vaststelling formatieve inzetbaarheid
Fase 1: overeenkomstig eerste leerjaar SPW-3/ SPW-4	Oplopend van 0 naar 100%	* Conform de leerjaren en voortgang ingeval van een normatieve opleidingsduur van 3 jaar; * In geval van een andere opleidingsduur worden de fase en ingangsdatum ervan bepaald op basis van informatie van de opleiding.	De werkgever stelt de formatieve inzetbaarheid in fase 1 en fase 2 vast op basis van informatie van de opleidings- en praktijkbegeleider en legt deze schriftelijk vast.
Fase 2: overeenkomstig tweede leerjaar SPW-3/ SPW-4			
Fase 3: overeenkomstig derde leerjaar SPW-3/ SPW-4	100%		
Fase 4: Diploma SPW-3 of Vierde jaar SPW-4	100%	Nvt	Nvt

De begeleiding van de stagiaires wordt gedaan door de pedagogisch medewerker van de groep in samenwerking met de leidinggevende. Wekelijks vindt er een begeleidingsgesprek plaats tussen de pedagogisch medewerker en de stagiaire. In dit gesprek wordt over het functioneren van de stagiaires gesproken, waar de stagiaires nog in kan groeien, alsmede waar de stagiaire zelf nog in wilt groeien. Daarnaast wordt besproken welke opdrachten de stagiaire nog dient te maken. Indien de stagiaire goed presteert dan kan ervoor worden gekozen om eens in de twee weken een begeleidingsgesprek te voeren. Periodiek (afhankelijk van de opleidingsinstelling) is er een gesprek tussen de pedagogisch medewerker en de stagebegeleider van school omtrent de ontwikkeling van de stagiaire. De pedagogisch medewerker kan ondersteuning bij de begeleiding van de stagiaire vragen indien de gesprekken stroef verlopen of er bijvoorbeeld over disfunctioneren gesproken moet worden.

Er wordt momenteel geen gebruik gemaakt van vrijwilligers of groepshulpen.

4.3 Personeel en ondersteuning andere volwassenen

4.3.1 Pedagogische medewerkers

Alle pedagogisch medewerkers beschikken over een diploma conform kinderopvang of zijn stagiaires die formatief worden ingezet volgens de wet en regelgeving. De pedagogisch medewerkers zijn gekoppeld in het personen register kinderopvang en worden daardoor continue gescreend.

4.3.2 Pedagogische beleidsmedewerker & coach

Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich ontwikkelen door te ontdekken, ervaren, beleven en spelend te leren. Ook onze pedagogisch medewerkers krijgen de kans om te ontdekken wie ze zijn, welke competenties ze beheersen en hoe zij verder kunnen groeien en ontwikkelen. Daarom worden onze medewerkers gecoacht bij de dagelijkse werkzaamheden door onze pedagogisch beleidsmedewerker en coach.

Medewerkers kunnen voor pedagogische hulpvragen, ondersteuning of advies betreffende de ontwikkeling van een kind terecht bij de pedagogisch coach. Daarnaast ontwikkelt de pedagogisch beleidsmedewerker en coach het beleid. Relevante ontwikkelingen, trends en behoefte worden op tijd gesignaleerd en geanalyseerd. De beleidsmedewerker vertaalt het pedagogisch beleid naar de groepen. Hierbij wordt vooral gelet op de praktische uitvoering van het beleid.

De pedagogisch beleidsmedewerker en coach is gediplomeerd conform CAO kinderopvang.

4.3.4 Leidinggevende

De leidinggevende functie in het primair proces met een operationeel karakter. Onder operationeel karakter wordt in dit verband verstaan dat de locatiemanager zorgt voor het realiseren en aansturen van de uitvoering van de werkplannen en dagelijks leiding geeft aan de pedagogisch medewerkers. De leidinggevende geeft leiding aan de pedagogisch medewerkers en eventuele stagiaires, die zorg draagt voor de dagelijkse opvang, ontwikkeling en verzorging van een groep kinderen bij De Blauwe Ballon. De leidinggevende is verantwoordelijk voor de uitvoering en realisatie van het tactische en operationele beleid.

Medewerkers aansturen, Geeft leiding aan medewerkers door de kwaliteit en kwantiteit van de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden te controleren en coördineren en medewerkers te begeleiden, instrueren, coachen en motiveren, waar nodig. Heeft een begeleidende taak ten aanzien van de pedagogisch medewerkers bij de uitvoering van hun dagelijkse werkzaamheden en houdt daartoe periodiek kinder- en/of werkbesprekingen. Daarnaast bevindt de leidinggevende zich regelmatig op de groep, waardoor zij de pedagogisch medewerkers, kinderen en ouders goed kent. Hierbij kan zij nog beter coachen, begeleiden en aansturen.

Informatie uitwisselen met ouders, door het mede voeren van gesprekken, daarnaast is de leidinggevende het eerste aanspreekpunt indien een ouders inhoudelijk vragen heeft over de opvang.

Als laatste is de leidinggevende het aanspreekpunt voor ouders met betrekking tot klachten alsmede het eerste aanspreekpunt voor de oudercommissie.

4.4 Beroepskracht kind ratio

De Pedagogisch medewerker-Kind-Ratio betreft de verhouding tussen het aantal PM-ers dat ten minste ingezet moet worden bij een bepaald aantal gelijktijdig aanwezige kinderen in een bepaalde leeftijdsgroep. Deze ratio is vastgelegd in de Regeling kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen.

Voor het bepalen van de BKR maken wij altijd gebruik van de online rekentool (<http://1ratio.nl>).

Aan de hand hiervan wordt een dienstrooster opgesteld, zodat er altijd voldoende pedagogisch medewerker op de groep aanwezig zijn.

Bij een volledige bezetting ziet het beroepskracht kind ratio er als volgt uit bij De Blauwe Ballon:

Groep	Aantal kinderen	Aantal pedagogisch medewerkers
Babygroep	12	3
Peutergroep	16	2
Verticale groep	13	2

4.5 Beleid veiligheid en gezondheid

Veiligheid en hygiëne is zeer belangrijk binnen de kinderopvang. Kinderen moeten veilig en hygiënisch hun tijd kunnen doorbrengen, zonder groot gevaar te lopen op ongelukken, ziektes of ander letsel ten gevolgen van een onveilige en onhygiënische kinderopvangorganisatie. Om de veiligheid en gezondheid van de kinderen te waarborgen, wordt er gewerkt met een beleid veiligheid en gezondheid, waarin richtlijnen zijn opgenomen hoe er zorg wordt gedragen voor een veilige en gezonde kinderopvang. Wij vinden het hierbij van belang dat kinderen zelf leren omgaan met kleine risico's en gedragsregels aanleren om kans op ongevallen te minimaliseren. Voor sommige risico's is het maken van gedragsregels met kinderen niet voldoende om het risico te minimaliseren, bij deze risico's zijn er werkafspraken met de pedagogisch medewerkers gemaakt en indien nodig aanpassingen in het pand gemaakt. Meer informatie over de werkwijze omtrent veiligheid en gezondheid en de gedragscode kunt u vinden op de locatie en op de website.

4.5.1 Vier ogen principe

Vanuit de Wet Kinderopvang wordt verplicht gesteld dat er tijdens openingstijden van de kinderopvang te allen tijde moet worden voldaan aan het vier-ogen-principe. Het vier-ogen-principe betekent dat een beroepskracht of de beroepskracht in opleiding de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten, terwijl de medewerker gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. U kunt bij een andere volwassene denken aan een collega- pedagogisch medewerker, stagiaire (18+) of kantoor medewerker. Door te werken met het vier-ogen-principe wordt het risico op grensoverschrijdend gedrag geminimaliseerd.

Wij hechten zeer veel belang aan de veiligheid van de kinderen. Voor grensoverschrijdend gedrag is dan ook geen ruimte binnen onze organisatie. Om deze reden werken wij dagelijks met het vier-ogen-principe. Zo lopen de pedagogisch medewerkers en de leidinggevende regelmatig onverwacht bij elkaar binnen. Hoe het vier ogen principe verder vorm is gegeven kunt u lezen in het beleid veiligheid en gezondheid.

4.5.2 Achterwachtregeling

Indien er slechts één pedagogisch medewerker wordt ingezet in overeenstemming met het BKR, dient er ten alle tijden een achterwacht beschikbaar te zijn. Deze persoon moet bij calamiteiten binnen 15 minuten bij de kinderopvang kunnen zijn. Deze persoon is tijdens de opvang tijden waarbij een pedagogisch medewerker alleen staat, altijd telefonisch bereikbaar.

Het opstarten en afsluiten van het pand geschiedt altijd met minimaal 2 medewerkers.

4.5.3 Meldcode kindermishandeling

Wanneer we als kinderdagverblijf geconfronteerd worden met signalen van kindermishandeling in de thuissituatie, een geweld-of zedendelict door een medewerker van kinderopvang of seksueel grensoverschrijdend gedrag door kinderen op de opvang vinden we het van groot hier op een professionele manier mee om te gaan.

Kinderdagverblijf De Blauwe Ballon werkt volgens de Wet Kinderopvang, dit betekent dat we werken volgens het protocol ‘ kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag’ voor de kinderopvang van juni 2018.

Vanaf 1 januari 2019 zijn we verplicht te werken volgens deze verbeterde meldcode kindermishandeling voor de kinderopvang. In deze verbeterde meldcode wordt gebruik gemaakt van een afwegingskader. Dit afwegingskader beschrijft wanneer een melding noodzakelijk is en hoe goede hulp eruit ziet. Met Veilig Thuis, kunnen we overleggen welke hulp we zelf kunnen bieden of organiseren. In ons veiligheids- en gezondheidsbeleid kunt u lezen welke maatregelen we genomen hebben om grensoverschrijdend gedrag met elkaar te voorkomen en wat te doen als we merken dat het toch gebeurt.

De pedagogisch medewerkers zijn deskundig in het herkennen en bespreken van signalen die kunnen wijzen op huiselijk geweld en kindermishandeling. Onder signaleren wordt verstaan het waarnemen en interpreteren van aanwijzingen in gedrag en lichamelijk welzijn van het kind, in het gedrag van de ouders en in de gezinsomgeving die mogelijk wijzen op huiselijk geweld of kindermishandeling. Deze signalen dienen zo snel mogelijk te worden neergelegd bij de aandacht functionaris/ leidinggevende of beleidsmedewerker. Bij kinderdagverblijf De Blauwe Ballon zijn het 2 personen namelijk eigenaresse Anne van den Dongen en leidinggevende Jeannette Oranje.

De beroepskracht dient ook alert te zijn op signalen die wijzen op geweld- of zedendelict gepleegd door een collega of signalen die wijzen op seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling. In ons veiligheids- en gezondheidsbeleid en in het protocol ' kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag' voor de kinderopvang is dit uitgewerkt.